

Komunālie pakalpojumi: kas mainīsies apvienotajā novadā.

Kuldīgas komunālie pakalpojumi novadā apsaimnieko **336** daudzdzīvokļu mājas.

Skrundas komunālā saimniecība visā novadā apsaimnieko **91** māju.

Alsungas novada komunālais iecirknis uztur **33** mājas.

→ 6.-7. lpp.

Kā strādās skolas?

→ 4. lpp.

Kas jauns zemniekiem un mežiniekiem.

→ 5. lpp.

Lai pirkumi internetā droši.

→ 2. lpp.

→ 8. lpp.

JĀNIS PĒTERSONS UN UZŅĒMUMA ARTISTIC GAISMAS ŠOVI:

„Izmantojam arī objektus ar daudzām komponentēm – tie ir lāzeri, mūzika, videoprojekcijas.”

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Kurzemnieks

Cena 0,80 eiro

Nr. 3 (11 635)

Otrdiena, 2021. gada 12. janvāris

Liela darbs padarīts. Nu var vērtēt

Kuldīgā oficiāli beigusies apjomīgā Jelgavas, Graudu, L.Paegles un Mucenieku ielas pārbūve, kas sākās 2019. gada 1. aprīlī.

Lai pārbūvētās Jelgavas ielas atklāšanu padarītu svinīgāku, skrējēju kluba *Katrīna* biedri Kuldīgas karogu aiznesa no veikala *Sarma* līdz kultūras centram. Skrien (priekšā) Mārtiņš Dadzis un Betija Grabovska, aiz viņiem Ināra Rube un Jēkabs Jansons.

Lai ievērotu nepulcēšanās nosacījumus, 8. janvārī iela svinīgi atklāta ar simbolisku skrējēju no veikala *Sarma* Graudu ielā līdz stāvlaukumam pie kultūras centra Mucenieku ielā. Tajā devās četri kluba *Katrīna* skrējēji. „Tagad Jelgavas iela skriešanai un iešanai ir piemērota. Par braukšanu vēl jāpadomā – lai spriež speciālisti,” atzina Ināra Rube. Arī pārējos – Betiju Grabovski, Mārtiņu Dadzi un Jēkabu Jansonu – gludais klājums zem zolēm tikai priecēja. Pašvaldības policijas pavadīto skrējēju nesabojāja arī nesen uzsnigušais sniegs.

Pie kultūras centra visus sagaidīja pašvaldības un būv-

nieku pārstāvji. Novada domes priekšsēde Inga Bērziņa bija gandarīta, ka Kuldīgai nozīmīgo ielu atjaunošanas vērienīgais projekts ir pabeigts, un pateicās iesaistītajiem: „Darbs ritēja ļoti ilgi, jo bija dažādi šķēršļi. Taču daudz ir ieguldīts, lai rezultāts būtu skaists.” SIA *Saldus ceļinieks* pārstāvis Jānis Jansons sacīja: „Projekts sākās 1. aprīlī, Joku dienā, bet tālāk viss notika nopietni. Izdarījām gandrīz laikus, labā kvalitātē. Mums pašiem ļoti patīk.” Pēc uzrunām visi izklīda.

Kurzemnieks jau vairākkārt rakstījis, ka līgums noslēgts 2018. gada 11. oktobrī, bet būvdarbi sākās

2019. gada 1. aprīlī. Eksploatācijā objekts pieņemts pērn 29. decembrī.

Būvdarbus paveica *Saldus ceļinieks* pēc SIA *Belss* projekta, autoruzraudzību nodrošināja *BM projekts*, būvuzraudzību – *Firma L4*. Darbu pārraudzīja *Saldus ceļinieka* projektu vadītājs J.Jansons, bet no pašvaldības to koordinēja Kuldīgas attīstības aģentūras vecākā projektu vadītāja Elīna Zīle.

**Inguna Spuleniece
Alberta Dintera foto**

ISSN 1407-9755

PADOMU LAPPUSĒ:

- sejas labsajūta aukstā laikā;
- lai mājdzīvnieks neaizbēgtu;
- kas jāzina slēpotājam;
- ko aicina likt galdā janvārī.

→ 10. lpp.

PIEKTDIEN, 15. janvārī:

- Īvandes muižā grib ierīkot muzeju.
- Atrast darbu, ko mīli no sirds.
- Personība: Nellija Kleinberga.
- Digitālā detoksikācija: kas jā dara.
- Viltus ziņas sagroza prātus.
- Sniegs, sals – prieks vai problēmas?

REDZĒJUMS

Gaidīsim
kā
vienmērDaina
Tāfelberga

Ja gadītos iekļūt kādas sabiedriskās ap-
taujas respondentu lokā un man jautātu, ko
gaidāt no jaunā veselības ministra, tad laikam
teiktu: neko daudz vairāk kā no iepriekšējiem,
kuri, kā ierasts, daudz solīja, bet maz deva.
Būtiska nianse: iepriekš dažādu nozaru mi-
nistri ik pa laikam ar bardzību vai mīļu prātu
palūgti no kabineta aiziet vai arī paši cepuri
pacēlušī, par godavīriem izlikdamies.

Bet šī ir nebijusi, ārkārtēja situācija. Otrajā
plānā palicis tas, ko veselības jomā esam
gaidījuši un ko politiķi solījuši: no budžeta
finansētu kvalitatīvu veselības aprūpi, kas
pieejama katram iedzīvotājam neatkarīgi no
rocības un dzīvesvietas. Prognozējamu un

regulāru finansējuma palielinājumu. Mazāku pacientu
līdzmaksājumu un veselības aprūpes
ierobežojumu atcelšanu, divkāršotas
medicīnas māsu algas, samērīgas
cenas zālēm un medicīnas iekārtām.
Īsumā – lai taisnīgā Latvijā laba ve-
selības aprūpe ir pieejama visiem un
par to gādā valsts, kā teikts partiju ap-
vienības *Attīstībai/Par!* programmā. No
šīs apvienības par Saeimas deputātu

„Nu,
nebrauks
jau pats
ministrs ne
uz Ventpils
slimnīcu,
ne Kabiles
veikalu
ar ļaudīm
skaidroties.”

ievēlēts un nu pa daudzsološu veselības
ministru kļuvis partijas *Kustība „Par!”* līderis,
savulaik kultūras darbinieks, bijušais ekono-
mikas ministrs, pieredzējis politiķis Daniels
Pavļuts.

Iepriekš minētās vēlmes ir tikai neliela daļa
no viņa partijas solījumiem. Bet 13. Saeima
tika ievēlēta pirms vairāk nekā diviem gadiem,
kad ne jausmas nebija, ka nāksies cīnīties ar
tādu nelaimi kā Covid-19. Kam gan ienāktu
prātā 2018. gadā vēlētajiem klāstīt: atnāks pie
mums tāda sērga, tad zināsim, kā rīkoties, –
mums jau tagad ir plāns A, plāns B un arī C?
Tagad uz viena ministra raidīšanu prom un
otra vietā nāksanu skatāmies citām acīm ar
citām cerībām. Protams, jaunais koronavīruss
nav izskaudis pārējās slimības, un cilvēkiem,
kurus kovids nav skāris, joprojām vajadzīga
pienācīga veselības aprūpe.

Jaunais ministrs sola turpināt priekšteces
Ilzes Viņķeles uzņemto kursu cīņā ar pan-
dēmiju, paļaujoties uz speciālistu viedokli.
Prioritāte: vakcinācijas paātrināšana, vienlai-
kus cīnoties par iedzīvotāju uzticību un pret
dezinformāciju. Nu, nebrauks jau pats ministrs
ne uz Ventpils slimnīcu, ne Kabiles veikalu
ar ļaudīm skaidroties – ierobežojumu dēļ tas
pat ir liegts. Tas tiks uzticēts zinošiem nozares
ļaudīm un medijiem – cerībā, ka beidzot tiks
saklausīta saprāta balss.

TRĪS PAR VIENU

Preces iegādāties internetā kļūst aizvien populārāk. Lai iedzīvotāju nauda un dati būtu pasargāti, no 1. janvāra pirkumos ar maksājuma karti tirgotājiem būs jānodrošina divkārša drošība jeb stingrā autentifikācija.

Vai iepirkšanās internetā kļuvusi drošāka?

IEVIESTI EIROPAS STANDARTI

1. Aija Brikše, Finanšu un kapitāla
tirgus komisijas komunikācijas
un finanšu pratības daļas vecākā sa-
biedrisko attiecību speciāliste:

– Turpmāk tirgotājiem būs stingrāk jāpārliecinās, vai pircējs ir tas, par ko
uzdodas, un tikai tad banka darījumu
atļaus. Tas palīdzēs izvairīties no
krāpnieku uzbrukumiem, zagtu bankas
karšu izmantošanas un pasargās klientu
naudu kontos. Šādas prasības nosaka
Eiropas Savienības otrā maksājumu

pakalpojumu direktīva, kas tiešsaistes
norēķiniem ar kartēm prasa stingrāku
autentifikāciju. Tas nozīmē, ka iepirk-
ties varēs, ievadot kartes datus un pēc
tam to apstiprinot ar internetbankas
pieejas rīkiem. Piemēram, lai iegādā-
tos džemperu, vajadzīgi bankas kartes
dati, un pirkums jāapstiprina ar lietotni
Smart-ID. Stingrā autentifikācija at-
tieksies galvenokārt uz maksājumiem
virs 30 eiro. Tāda būs vajadzīga tad,
ja mazo pirkumu (līdz 30 eiro) sum-

ma pārsniegs 100 eiro vai ja būs pieci
nelieli pirkumi pēc kārtas. Ja klients
karti izmanto regulāriem maksājumiem,
piemēram, par kādu abonētu
pakalpojumu, tad karte šādam maksā-
jumam tiks pievienota pirmajā reizē ar
stingro autentifikāciju, bet nākamajiem
darījumiem tā nebūs obligāta. Tāpat
jāatceras, ka par drošību jā rūpējas arī
pašam. Ļoti atbildīgi jāizturas pret
savām parolēm, PIN kodiem, karšu da-
tiem, *Smart-ID* un citiem sargājājiem.

IZMANTO BANKAS METODES

2. Līga Bubko, interneta veikala
220.lv mārketinga un komuni-
kācijas vadītāja:

– Mēs vienmēr cenšamies nodrošināt

tādas klientu maksājumu metodes, kas
ir drošas un atbilst visiem noteiku-
miem. Karšu maksājumiem interne-
tā izmantojam trešās puses risinājumus

no sava partnera *Swedbank* puses.

Jaunās prasības ar to ir saskaņotas un
tika ieviestas jau gada sākumā, tādēļ
papildu investīcijas netiek plānotas.

LIELĀKAJIEM VEIKALIEM – DROŠI MAKSĀJUMI

3. Marta Pujāte, kuldīdzniece, kas
iepērkas internetā:

– Internetā iepērkos ik pa laikam
jau no padsmi gadu vecuma, pārsvarā
tajās mājaslapās, par kurām zinu, ka
ir drošas un pazīstamas. Nekad neie-
gādājos no apšaubāmiem veikaliem
vai privātpersonām. Parasti izmantoju
PayPal, kam piesaistīts mans bankas
konts. *PayPal* tiek uzskatīts par vienu
no drošākajiem maksājumu veidiem,
tāpēc tam uzticos. Parasti izvēlos tā-

dus apģērbu veikalus, kas ir pieejami
Latvijā, taču kāda iemesla dēļ nevaru
tos apmeklēt – kā tagad, pandēmijas
laikā. Lasu cilvēku atsauksmes – pēc
tām arī var labi vadīties. Pēdējo reizi
iepirkos decembrī – iegādājos apģērbu,
jo sapratu, ka klātienē tuvākajā nākot-
nē tas, visticamāk, neizdosies. Daudz
iepērkos internetā Jāņa Rozes grāmat-
nīcā un preces saņemu veikalā. Esmu
pirkusi arī mēbeles, un tad visbiežāk
e-pastā atnāk rēķins, ko samaksāju

internetbankā. Esmu pamanījusi, ka,
daudz kur iepērkoties, mobilā lietotne
Smart-ID uzreiz reaģē (pazīst pirkumu,
savienojas ar banku, prasa auto-
rizēties – red.). Domāju: ja cilvēks
nav pārliecināts, labāk tā neiepirkies.
Tāpat labāk nepirkt no privātpersonām.
Man šķiet, ka lielākie interneta vei-
kali jau ir radījuši drošas maksājumu
sistēmas.

Elisa Rudzīte

MUMS ZVANA

Par Japānas kacuru nav
jāuztraucas

Kuldīdzniece Dagnija zvanija redakcijai,
lai norādītu uz kociņiem Liepājas ielā starp
**24. un 26. namu (laukumā pie bijušās polici-
jas). Viņaspārīt, pašvaldība esot nevērīga, jo
tiem jau sen bija jābūt no kastēm izstādītiem.**

Kuldīgas komunālo pakalpojumu zaļumsaim-
niecības vadītāja Dzintra Strazda skaidro, ka
par šiem dekoratīvajiem kokaugiem noteikti
nav jāuztraucas. Japānas kacura ir eksotiska
suga ar labu ziemciētību, tāpēc pašvaldība to
speciāli izvēlējusies kastēm pilsētas ielās. Pirms
daudziem gadiem, kad tā pirmoreiz uz Kuldīgu
atvesta, apzaļumotāji gan mazliet sabijušies, kā
koki pārziemos, bet tad arī ziemas bija ievērojami
aukstākas. Taču nekas slikts nenotika – neizsala.
Sals kokiem nekaitē – tie jāpārstāda tad, kad
sāknēm podā vai kastē vairs nepietiek vietas. Šī
iemesla dēļ iepriekš stādītie pirms diviem gadiem
nomainīti ar jauniem, kuri augs vēl gadus septiņus
astoņus pat tad, ja būs sals krietni minusos.

Japānas kacura Latvijā ir ļoti pieprasīta, un
daudzi to iegādājas mājas pagalma rotāšanai – tā
skaisti zied pavasarī, bet rudenī krāšņi sārtojas.
Savukārt to spēja dzīvot kastēs lielas rūpes ne-
prasa, turklāt augu var pārvietot citur.

Daina Tāfelberga

MANUPRĀT

Laiks atrast patieso kaislību

Iepriekšējā gada beigās
un šīgada sākums daudziem
bijis apceres laiks. Runāju
ar draudzeni, un viņa izteica
frāzi: „Vai es šajā pasaulē
esmu tāpēc, lai pēc ma-
nis nekas nepaliktu?” Šķita
savādi ko tādu dzirdēt no
trīsdesmitgadnieces mutes.
Tomēr arvien vairāk cilvēku,
pandēmijas nogurdināti, sā-
kuši meklēt eksistences jēgu.
Viņa, cilvēks, kas izmēģinājis
tik daudz, joprojām meklē
savu patieso kaislību, kas
liktu pa īstam iedegties, radīt
ko brīnišķīgu, atmiņā palie-
košu un nozīmīgu. Iedomā-
jos, ka pandēmija daudziem
pasaulē piespiedu brīvprātīgi
likusi padomāt par līdzīgām
tēmām. Un varbūt tas pat
ir labi, ka daudzi izmesti no
komforta zonas, no pelēkās
ikdienas, lai apzinātos savu
potenciālu, ienestu dzīvē pār-

maiņas un piepildītu sapņus,
kas iepriekš tika nolikti malā.
Agrāk bija viegli aizmirst, ka
dzīvojam vienreiz un viss,
kas atlikts uz rītdienu, var
arī palikt neizdarīts. Tagad šī
atziņa arvien vairāk nosēžas
prātā. Kādam tā var izraisīt
depresiju, kādam likt piecel-
ties un sākt darīt. Ceru, ka
to otro būs daudz vairāk un
pēc pandēmijas mūs priecēs
jauni mākslinieki, mūziķi,
programmētāji, rokdarbnie-
ki, rakstnieki, juristi un citu
nozaru pārstāvji, kas patieso
aicinājumu atraduši, tā teikt,
piespiedu kārtā. Arī tad, ja
krasa profesijas maiņa nav
iespējama, ceru, ka cilvēki
no šī laika paņems līdzi ko
vērtīgu: jaunas iemaņas, dar-
bošanos kopā ar bērniem, iz-
remontētu mājokli vai vismaz
laiku sev un tikai sev.

Elisa Rudzīte

RUNĀ SPECIĀLISTS

Savdabīgās Ventas pietekas

Aigars Liepiņš, novadpētniecības portāla *Upes.lv* redaktors

Lai gan kartes un datubāzes kļuvušas par ikdienu, pietiek tajās arī nepilnību. Līdz ar Atmodu tika sāktas Latvijas Kultūras fonda vietvārdu izziņāšanas programma, diemžēl ideālu cerības un plāni piekāpās labklājības gādāšanai. Tikmēr nepagaist cerība, ka, neraugoties uz ilgjiem pūliņiem, kādas atmiņas vēl glabājas nepierakstītas. Ikdienas rūpēs cilvēki neiedomājas, ka viņiem zināmais, viņu piedzīvotais varētu vēl kādu interesēt vai pat noderēt sabiedrībai. Var, var gan!

Kursas lielākā upe savāc vismaz 61 sānupi. To pieminējumam vien avīzes lapa būtu par šauru. Tāpēc šeit – par tuvāko Kuldīgas apkārtni, kur beidzas klinšainie krasti un apvidus iegūst mierīgāku noskaņu. Kad ainavā tikko jaušamas kļuvušas hercoglaika pēdas, pilnvērtīgi uzrunā daudz senākie vietu nosaukumi Lejējupe, Sprincupe, Eda vai Eda, Plocis vēl augšpus pilsētai. Reizēm nosaukumā nozīme ir vienam uzsvaram, jo minētā sakne *lejējs* vietvārdos ir tikai šeit, Kuldīgas pievārtē.

Kā gan apiet populāro, tepat pievārtē tekošo Riežupi, tālu izslavētu ar smilšu raktuvēm! Zinām jau, zinām, tikai kas tas par vārdu nosaukumā: riez, riezā...? Mūsdienā vārdnīcas atbildi nedod. Vai citāts „mirte riez pumpurus” ko paskaidro? Pieņemot, ka pamatā ir darbības vārds *griezt* vietā, kur griež riezās, tā ir lauka platība, kurā ar izkaptīm griež zāli. Vislielākā mērā tas attiecināms uz tagadējiem Rimzātu dīkiem, kuros pazuda plašas pļavas. Arī lejtecē Riežūpei ir paplata ieleja, kurā muiža varēja norīkot darbiniekus.

Tālākā gaitā lielā Venta, savā līdzenumā tuvodamās jūrai, neko ārkārtēju nepasniež – krāces un kraujas ir pagātne. Arī pietekas masveidā neregulētas, iztaisnotas par vienuļiem grāvjiem. Tomēr tās visas saglabā savus īpatnējos nosaukumus. Un tieši ar vārdiem uzdo miklas, reizē stāstot istos vēstures stāstus.

Zlēkās lielo Ventu sasniedz Dzirnupe, Sudmalupe. Arī nav no īsākajām – līdz pašam galam vai 20 kilometrus var saskaitīt. Taču nosaukums? Latvijā bijis vairāk nekā tūkstošus ūdensdzirnavu, attiecīgi vai katra piemērotā upīte kādā laikmetā tā arī tikusi par Dzirnavu upi dēvēta. Taču iepriekš tai jau bijis savs vārds, vietējo apdzīvotāju dots un lietots. Vēl mūsdienīgie izziņas resursi piedāvā ap 30 Dzirnavupes nosaukumu dažādos atvasinājumos. Nenoliedzot tieši

Zlēku dzirnavu raibo vēsturi, ir pamats domāt, ka šeit iepriekš būtu vieta vēsturiski atbilstošākam upes pamatnosaukumam. Gribas cerēt, ka zlēceņiem kāds atmiņu stāsts par to saglabājies. Biezā grāmata *Zlēkas. Laiki un likteņi* (Laimdota Sēle, 2015) visas atbildes vēl neglabā.

Tālāk arī Vēžupe, Varžupe, Vēždūka, Vārzava. It kā skan ļoti tuvu un līdzīgi, tomēr tek dažādās gultnēs. Vēžupju nav mazums tāpat kā kādreiz pašu vēžu, tikmēr dūka – tikai Kursā! Tāds nosaukums arī būtu jā saglabā nākamajām paaudzēm. Tapat jau Vecventā slavenajā Piltenē ietek Zvirbuļupīte. Varbūt agrāk ir bijis kāds patiesāks vārds? Jau pirms pašas Ventas pīles labā krasta līkumā sagaida Platene, Packule, Dokupe, Kamārce – visas vienkopus, taču kur ir kura? Savdabība sastopama arī vietas nosaukumā Packules lunka. Varbūt tā nemaz nav upe? Kad vienā kartē domājam atrast noteiktu tecējuma līniju no avota līdz grīvai, tas nebūt neveicas.

Papildus no iepriekšējā gadsimta akadēmiskajiem apkopojumiem minēšu dažu upiņu pazaudētos nosaukumus, kuri nav raduši ne kādu zināmu vietu, ne ūdensteci: Mildre, Trekne, Inķdangs up', Ragup', Čunčup', Tīga.

Atradēju pieredze citos novados, piemēram, Piebalgā, liecina, ka pārsteidzošā kārtā arvien atrodas ļaudis ar atmiņām par 20. gadsimteņa sākumu – cerīgas nākotnes laiku. Un tā arvien tiek pierakstīti jauni fakti ieviešanai kartēs un vārdnīcās. Ir īstais brīdis patlaban sasparoties visiem skolotājiem, īpaši ģeogrāfam ar literātu un vēsturnieku, mudinot skolas bērnus izvaicāt tuvākos mājiniekus. Šī vietu vārdos glabātā tautas vēsture ir paliekoša vērtība, kas pat vienā vārdā – nosaukumā – vēsta isto vēstures stāstu.

Tādas, lūk, cerības, kavējot lasītāju ar šīm rindām. Dodiet, lūdzu, ziņu, ja ir kas papildināms par Kursas dižās upes mazajām sānupēm un to avotiem! *Kurzemnieks* vēstīs par atradumiem un turpinās ar kāda stāsta izvērsumu.

LASĪTĀJS NEIZPRATNĒ

Pircējs drīkst pārdevējam aizrādīt

Kāda lasītāja pirms svētkiem iepirkusies pie diviem mūsu novada mājražotājiem dažādās tirdzniecības vietās un bijusi pārsteigta par iespējamu higiēnas prasību neievērošanu. „Pārdevēji no pircējiem paņem naudu un kūpinājumus pasniedz ar to pašu cimdoto roku. Visi zinām, cik nauda ir nefira. Noskatījos, bet nepateicu, ka manu desīņu var paņemt ar maisīņu, lai pēc katras naudas paņemšanas nav jānomaina cimdus. Iespējams, es kaut ko nezinu, un varbūt uz desām kovids nedzīvo?” jautā pircēja.

Situāciju komentē Pārtikas un veterinārā dienesta sabiedrisko attiecību daļas vadītāja Ilze Meistare: „Atbilde atkarīga no tā, kāda pārtika un kā tiek svērtā, nenovelkot vienreizējās lietošanas cimdu, ar kuru pirms mirkļa pārdevējs pieskāries naudai. Ja tiek izmantota, piemēram, lāpstiņa vai iesaiņojamais materiāls, kurā produkti tiek

fasēti, tad pārtikas piesārņojuma risks ir zems. Tāpat tas ir tad, ja tiek svērti produkti, kurus uzturā var lietot tikai pēc termiskas apstrādes vai mazgāšanas. Visos citos gadījumos piesārņojuma risks ir lielāks un tirgotājam nekādā gadījumā nevajadzētu ar tiem pašiem cimdkiem, ar kuriem tas pieskāries naudai, aiztikt pārtiku. Ja uzņēmumā ir visi apstākļi roku mazgāšanai un dezinfekcijai, izmantot vienreizlietojamus cimdus nav obligāti, taču, ja izmanto, tad atbilstoši mērķim, un tiem jābūt pietiekami, lai tos regulāri var mainīt.

Ja patērētājam rodas aizdomas par pārtikas piesārņojuma risku, protams, tirgotājam var aizrādīt. Ja tas uz aizrādījumu nereaģē, iesakām izvēlēties citu tirgotāju, kā arī par notikušo var ziņot mums, un dienests rīkos pārbaudi.”

Elisa Rudzīte

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Ko domājat par to, ka Ministru prezidents Krišjānis Kariņš atstādināja veselības ministri Ilzi Viņķeli?

Iveta Ausmane, sētniece:

– Tas bija nepareizs gājieni, jo vienpersoniski tādus lēmumus pieņemt nedrīkst. Kariņam bija jāapspriežas ar kolēģiem.

Man ar Viņķeli nav nekādas darīšanas, bet vai tad nākamais ministrs būs ar kaut ko labāks? Nedomāju vis, jo valdība sāks šūpoties. Vismaz pagaidām Viņķelei vajadzēja palikt. Mani viņas darbs principā apmierināja – varbūt ne uz visām piecām ballēm, bet uz četrām noteikti. Viņa piedalījās visās preses konferencēs un runāja. Bet tas gājieni ar vakcīnu bija tāds jocīgs, jo pēdējā informācija bija tāda, ka Eiropā šī (firmas *Astra Zeneca* – red.) vēl nav sertificēta. Kaut kur pa televīziju dzirdēju pāris dienu atpakaļ.

Indra Iveta Gaile, pensionēta skolotāja:

– Godīgi runājot, nemaz negribu komentēt. Tikko noskatījos preses konferenci ar visiem ministriem un prezidentu un esmu bez vārdiem. No vienas puses, jaunajam veselības ministram Danielam Pavļutam ir ļoti liela pieredze, no otras puses, es īsti viņu neatceros kā izcilu ministru. Politikājiem jāuzņemas atbildība, tāpēc lai viņiem visiem veicas! Tas ir apsveicami, ka Viņķele tika atlaista, tomēr viņa bija viena no ministrēm, kura šai laikā strādāja un kaut ko darīja. Varbūt ne tik labi, kā vajadzēja, jo vakcinācija būtu jāveic ātrāk. Bet ar to jau viss beidzas.

Nedomāju, ka tā ir vienas Viņķeles vaina, visa medicīnas sistēma ar šo situāciju netiek galā. Man ļoti patika, kā Guntis Bojārs vadīja TV raidījumu *Šodienas jautājums*, kur uz viņa jautājumiem viens nevēlējās atbildēt, tai skaitā Valsts prezidents. Šai krīzes laikā valdībai būtu jāstrādā komandā ar lielu atbildības izjūtu un ar premjera kungu priekšgalā.

Maruta Didžus, bezdarb-niece:

– Pašam Kariņam vajag iet prom no darba – negribu, lai viņš strādātu valdībā. Viņš vispār tautai neko nepalīdz. Par Viņķeli vispār vārdu nav – labāk neko nekomentēšu. Šai krīzes un kovida laikā cilvēkiem darba nav – pat gribot neko nevar atrast.

Un pasaki man, lūdzu, vai cilvēks var mēnesī izdzīvot ar 80 eiro, ja vēl zāles jāpērk! Lai Kariņš drusku padomā, ko dara!

Arnolds, pensionārs:

– Kaut kas tai valdībā notiek par lēnu. Vakcinācija būtu vajadzīga lielākos ātrumos, īpaši salīdzinot ar citām Baltijas valstīm. Es domāju, ka Viņķeles atļaišana tomēr bija saistīta ar iekšējām nesaskaņām. Jaunais veselības ministrs droši vien no sākuma sevi parādīs no labākās puses, bet, uz cik ilgu laiku tā būs, to nevar zināt. Politiskos jautājumos esmu diezgan skeptisks.

Ārija Šnace, pensionāre:

– Neuzskatu, ka Viņķele negribēja strādāt vai bija par slinku. Man šķiet: viņa vienkārši līdz galam nesaprata, ko un kā darīt. Atļaut bija nepareizi – pat tad, ja viņa uz situāciju valstī reaģēja drusku par lēnu. Prieš tās, ka jaunais ministrs šķiet ziņošs cilvēks. Viņš vismaz kā vīrietis varētu labāk zināt, ko darīt un kā ar vīrusu cīnīties, centīsies darīt visu, kas ir spēkos, lai neatlaistu arī viņu. Es domāju, ka viņš spēs vīrusa izplatību apstādināt.

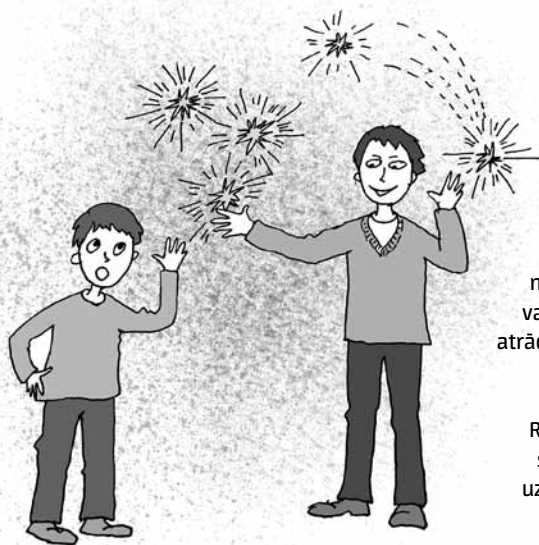
Jānis Gedgauds, ceļubūves strādnieks:

– Man patiesībā vienalga, jo viņi tur jau viens ar otru karo visu laiku. Jauno veselības ministru es pat vēl neesmu iepazīs, un mani tas īsti neinteresē, jo neko mainīt jau nevaram. Viss, ko viņi tai valdībā dara, ir aplami, īpaši tie ierobežojumi, kad veikalā neko nevar nopirkt no sadzīves lietām, arī bērniem ne. Par vakcīnām jau arī katrs stāsta savu, un kopumā nekas labs tur nevar būt. Neesmu dzirdējis, ka kāds baigi rautos potētis.

Katrīna Blaua, Elisas Rudzītes foto

NUMURA CITĀTS

Ineses Slūkas zīmējums

„Vislielākais gandarījums ir tad, kad pēc pirmreizējās paviesošanās kādā pilsētā no tās atkal zvana un prasa, vai nav kaut kas jauns, ko tur atrādīt. Bet latvieši nav no tiem, kuri vienkārši uz ielas teiks pateicības vārdus. Reti kurš nāk klāt un kaut ko saka,” secina gaismas šovu uzņēmuma *Artistic* īpašnieks Jānis Pētersons.

Par mācībām un maskām

Gada sākumā valdība nolēma ierobežojumus pagarināt līdz 25. janvārim. Tas attiecas arī uz skolām, vecākiem radot bažas.

No 4. janvāra 7.–12. klases, profesionālās un augstākās izglītības iestādes darbu atsākušas attālināti. Tāpat šādi var notikt praktiskās nodarbības un kursi, interešu izglītība un mēģinājumi. 1.–4. klasei brīvlaiks pagarināts līdz 22. janvārim, savukārt 7. janvārī izņemts, ka 5.–6. klasēm jau vakar mācības bija jāatsāk neklātienē. Bet klātienē darbojas speciālās izglītības iestādes un bērnu dārzi.

Par masku nēsāšanu pagājušonedēļ runāts vebinārā. Valsts izglītības satura centra un *Māmiņu kluba* aptaujā no 11 000 respondentu vairāk nekā 8000 bijuši mazāko klašu skolēnu vecāki. Kluba vadītāja Sandija Salaka uzsver – mazajiem nav masku nēsāšanas pieredzes, un tas vecākiem rada vislielākās bažas: „Aptaujā parādījās, ka viņi ir visai atbildīgi, taču skeptiski.” Lielākās bažas vecāki pārdzīvē par maskām sportošanas laikā, kā arī par tiem bērniem, kuri nēsā brilles.

Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas pediatre un pneimonoloģe Renāte Snipe teicās vecākus saprotam, jo informācija bieži vien nav precīza: „Ja maskas nēsā visi, tas pret vīrusu ļoti pasargā. Bērni un pieaugušie, kuri neatrodas medicīnās iestādē, var

nēsāt vairākkārt lietojamās auduma maskas, kurām jābūt vismaz no trim slāņiem. Tādu var nēsāt četras stundas vai tikmēr, kamēr tā mitra.”

Vecāku bažas, ka maskas var ietekmēt bērnu veselību, ārste uzskata par spekulācijām, jo jāizvērtē, kur šādas ziņas iegūtas. „Neatkarīgi no vecuma, lietojot masku, skābekļa apmaiņa ir pietiekama, un nēsāt to ir droši. Bērniem ar garīgās veselības traucējumiem tas jāizvērtē individuāli, bet bērniem ar hroniskām saslimšanām, piemēram, alergiskajām iesnām vai astmu, maska ir pat ļoti svarīga, jo pasargās gan no kovidā, gan citām infekcijas slimībām.”

Psihoterapeite Diāna Zande sacīja, ka masku nēsāšana tāpat kā apģērba valkāšana, zobu tīrīšana bērnu psiholoģisko attīstību neietekmē: „Tā noteikti nav arī emocionāla vardarbība, bet tie ir ierobežojumi. Bērni mums vecāki mutei priekšā sēja šalli, lai pasargātu no aukstā gaisa. Tāpēc, ja zinām, ka bērnu tas pasargās, tad uztveram to kā mazu šallīti. Bērni pārmaiņus pieņem ārkārtīgi viegli, bet viņu reakcija ļoti atkarīga no vecākiem. Ir svarīgi, kā par to runā pieaugušie.”

Aizsardzības ministrija iegādājusies vairākkārt izmantojamās maskas, kas tiks nogādātas skolās.

Elisa Rudzīte

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Naktis staigā apkār, pieciem pusaudžiem 11 protokolu

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

4. janvāris. Nedēļa sākas ar kontroli komandantstundā: naktī pārbaudītas četras personas, pārkāpumu nav. Pirmspusdienā zvana atkritumu izveidējs, sakot, ka Dzirnau un Liepājas ielas krustojumā novietots auto. Tā īpašnieks šoreiz tiek cauri ar brīdinājumu. Vakarpusē signāls par dzīvokli Pļavas ielā, no kura nākot divaini trokšņi. Kad aizbraucam, tur ir klusums.

5. janvāris. Šajā dienā ir tikai viens izsaukums – uz Mucenieku ielu, kur kāds esot iereibis. Kad ierodamies, vīrietis jau izgaisis nezināmā virzienā.

6. janvāris. Braucam uz Rendas pagasta Ozoliem, bet pārkāpumu nav. Vakarā tiek apciemota arī Kabile, jo pienāk ziņas, ka tur regulāri pulcējas jaunieši. Šoreiz pārkāpumu nav.

7. janvāris. Naktī izsaukums uz Piltenes ielu, jo iedzīvotāji dzirdējuši, kā kaimiņš kliez. Priekšā jau ir Valsts policija (VP.) Izrādās, ka vīrietis izkritis no gultas un kaimiņi palīdzējuši tikt atpakaļ. Atkal dodamies uz Ozoliem un Kabilu – viss kārtībā.

8. janvāris. Arī šajā dienā ceļš ved uz Kabilu un Ozoliem – pārkāpumu nav. Dienas vidū zvana no autoostas, jo tur atrodas pārmēru iereibis vīrietis. Par to viņam tiek protokols. Izsaukums uz Lapeģļu ielu, kur puikas ar pikām met pa logiem. Ierodamies, bet bērni jau prom. Ir piektdiena, un no 22.00 līdz pieciem rītā bez attaisnojoša iemesla uz ielas atrasties nedrīkst. Naktī sastopam astoņus pārkāpējus, pret kuriem sāks process, bet 12 cilvēki uzrādīja pašapliecinājumu.

9. janvāris. Zvans: tirgū kāds gaļas pārdevējs nepareizi lieto sejas masku. Aizbraucam un ar potenciālo pārkāpēju to pārrunājam. Izsaukums uz Kabilu, kur kādās mājās notiek iedzēšana un, iespējams, atrodas nepiederošas personas. Aizbraucam, bet sastopam tikai šīs mājsaimniecības cilvēkus. Pie reizes izmetam loku caur Ozoliem – tur viss kārtībā. Tad zvana VP, jo Liepājas ielā notiek izvākšanās no mājvietas un kāds atslēdzis elektrību. Izrādās, iemesls ir nesaskaņas ģimenē. Vakarā atkal māsēdes noteikumu pārbaude, šoreiz mūsu rindas pastiprina Zemessardzes pārstāvis. Pārbaudīti 12 cilvēki, vienam pienākšies sods.

10. decembris. Ziņa: Kalna ielas malā sēž iereibusi sieviete. Aizbraucam un palīdzam tikt mājās. Par šo pakalpojumu viņa saņem protokolu. Atkal patrolējam Ozolos un Kabilē – viss mierīgi. Dienas vidū zvana iedzīvotājs, kurš dzirdējis, ka pašvaldības policija palīdzot iecelt atpakaļ no gultas izkritušus cilvēkus. Paskaidrojam: ja lūdz sociālais dienests vai cita iestāde, tad palīdzam, bet atsevišķi šāds pakalpojums netiek sniegts. Vakarā zvana no Planīcas ielas, jo tur kāda nama kāpņu telpā atrodas jaunieši. Jā, ir pieci nepilngadīgie no 13 līdz 17 gadiem. Četri ir alkohola reibumā. Kopumā jaunieši saņem 11 protokolus gan par alkohola lietošanu, gan pulcēšanos, gan atvieglošanos tam neparedzētā vietā.

Nedēļas laikā darbinieki autovadītājiem uzrakstījuši astoņus protokolus, un tie atstāti pie vējstikla.

Pierakstīja Alberts Dinters

Daudzviet gaida, kad sasniegs vairāk

Sniegs, kas beidzot mūs priecē, līcis sarosīties ceļu tīrītājiem. Kā darbs tiek plānots mūspuses novados?

Skrundas novadā

VAIRUMS CEĻU TIEK TĪRĪTS

Nīkrāces pagastā intensīva snigšana turpinājās pat pirmdien desmitos no rīta, līdz ar to ceļi bija klāti sniegiem. Kā pastāstīja pārvaldes vadītāja Ilona Rītiņa, viņa jau iepriekšējā vakarā sazinājusies ar *Taku meistaru* un tīrīšanu pieteikusi. Līdz ar to lielākā daļa ceļu jau tiek no sniega atbrīvoti. Citāda situācija ir Rudbāržos, kur tāpat snieg. Pārvaldes vadītāja Inese Ivāne skaidro, ka vietējās nozīmes ceļi tikšot tīrīti, tiklīdz snigšana beigsies. To paredz līgums ar SIA *Kamenes*, kas atbild par pagasta ceļiem. Pēc I.Ivānes teiktā, Skrundas–Liepājas šoseja vēl astoņos no rīta nav bijusi tīrīta, un braukšana sagādājusi pamatīgas grūtības, jo ceļu klājusi sāls un sniega putra.

Kuldīgas novadā

LAI VĒL PAPRIECĀJAS

Padures un Turlavas pagasta

vadītāji pirmdien skaidroja, ka sniega vēl nav tik daudz, lai ceļus tīrītu ar lielo traktortehniku.

Mārcis Brantevics stāsta, ka Turlavas centrā tiekot patīrītās taciņas: „Uz āru vēl nogaidsim. Sniega ir maz, un tas ir slapjš, grūti stumt. Sola gan, ka pirmdienas vakarā sāks snigt un snigs visu otrdien. Tad gan vajadzēs skatīties. Parasti mums ir līgums ar zemnieku saimniecību *Kupšas*. Tā ir ilggadēja sadarbība. Šajā sezonā līguma vēl nav, bet pēc vajadzības vienosimies.” Jautāts, ko dara cilvēki nomaļās mājās, M.Brantevics atbild: „Citi tiek galā paši, citi piesaka mums. Gadās arī tā, ka garāmbraucot kāds

privātais ceļš tiek iztīrīts, bet pēc tam saimnieks zvana un pārmet, kaut gan par to nav jāmaksā. Var jau būt, ka ērtāk ir braukt pa iebrauktajām pēdām, jo tās tik ātri neaizputina.”

Brigita Lange smejas, ka Padurē snieg vēl nemaz nav godīgi uzsnidzis: „Jau gadiem mums ir līgumi ar zemniekiem. Brauc *Upeskalni AB* un *ICU projekti* – divi nopietni sniega tīrītāji.

Kur nav pašvaldības ceļu, tur ar viņiem vienojas privātie. Lai tik snieg! Gan jau būs labi.”

Rumbas pagastā pirmajās dienās ceļi vēl nav tīrīti. Pārvaldes vadītāja Lija Šēle norāda, ka sniega kārtā vēl neliela, un auto mašīnas to piebraukušas. Pirmdien pārvalde pagastu izbraukājusi – ne sanesumu, ne lūzušu koku vai citu šķēršļu neesot. Taupības nolūkos sāks tīrīt tad, kad sasniegs vairāk. Ir līgums ar *Upeskalniem AB*, kam tehnika sagatavota.

Vārmes pagasta vadītāja Lelde Ose skaidro: „Mums ceļi vēl nav tīrīti, taču tuvākajā laikā tas būs jādara, jo izskatās, ka turpinās snigt. Ir vienošanās ar SIA *AD būve*, kas tīra lielos ceļus. Centram un mazajiem celiņiem ir pašvaldības traktoriņš. Tas gan ir vecs un ar mazu jaudu, tāpēc izmantojam tikai pašā centrā.”

Arī Kurmāles vadītāja Dace Gūtmane atzīst: „Kamēr turpina snigt, nav vērts to darīt. Mums ir vietējie, kam ir tehnika un lāpstas, un viņi parasti iztīra lauku ceļus, bet centrā un Priedainē parasti

nemam firmas. Ir tīrījuši gan *Amazone*, gan *Kuldīgas komunālie pakalpojumi*.”

„Sasnidzis ir – izskatās, ka otrdien būs jāiztīra,” secina Kables pagasta pārvaldniece Elīna Ose. „Mums ir līgums ar uzņēmumu *ICU projekti*, kas ceļus arī remontē. Parasti nosūtu pieprasījumu ar ceļiem, kas jāiztīra, un viņi to operatīvi izdara. Pagaidām neviens nav zvanījis, ka kaut kur būtu neizbraucams. Ļoti patīkami, ka ilgi gaidītā ziema ir klāt. Nekas cits jau nenotiek, tāpēc priecājamies vismaz par to.”

Peļčos sniegu sāka tīrīt pirmdien: vispirms centrā, tad Ābeļciemā un lauku ceļos. Tas tiek darīts ar savu traktoru, bet ir arī līgums ar Snēpeles zemnieku saimniecību *Ķesteri*.

LĪGUMI AR VIETĒJIEM

Snēpeles pagasta vadītāja Aiga Bulava informē, ka ceļus sāks tīrīt ar pašvaldības traktoru, bet, ja darba apjoms pieaugs un ar to vien galā netiks, tad pievienosies individuālā darba veicējs Mārtiņš

Prauliņš, ar kuru ir līgums.

Gudeniekos vajadzības vēl neesot bijis, bet līgumi noslēgti ar *z/s Akmeņkalni* un individuālā darba veicēju Eināru Ivanovski. Ēdolē ir līgums ar saimniecībām *Sili* un *Indrāni*, bet Īvandē – ar *Zemzariem* un individuālā darba darītāju Anatoliju Meļni.

Arī Rendā snidzis maz, tomēr šur tur jau tīrīts, pastāstīja pārvaldniece Kristīne Kuzmina. Ir sava tehnika ar sniega lāpstu, bet uz lielajiem ceļiem strādā *Latvijas Autoceļu uzturētājs*, kritiskos brīžos tiek iesaistīti zemnieki.

Alsungas novadā

LIELĀKOTIES PAŠU SPĒKIEM

Alsungas novada komunālā iecirkņa vadītājs Kristaps Ansons saka: uzsniegot pirmajam sniegam, ceļi jau sākti tīrīt, bet pagaidām darba nav daudz. Par Pils un Skolas ielu līgums noslēgts ar *Latvijas Autoceļu uzturētāju*, bet pārējos tīra ar trim pašvaldības traktoriem.

Ingunā Spuleniece, Inta Jansone, Jolanta Hercenberga, Elisa Rudzīte, Daina Tāfelberga, Alberts Dinters

Daina Tāfelberga, Aigara Grīnberga arhīva un autore foto

Pārbaudījumi un ieguvumi

„Citās nozarēs daudzi darbu zaudēja, bet ļoti maz vēlējās pārkvalificēties lauku darbiem.

Lauksaimniecībā Covid-19 aizvadīto gadu ietekmējis piena un gaļas cenas krišanās dēļ, radījis neziņu par eksportu nākotnē un satraukumu par ģimenes locekļu un darbinieku veselību. Tā secina biedrība *Zemnieku Saeima (ZS)*.

STRĀDNIEKU TRŪKA

Vienlaikus biedrība atzīst, ka laukos atšķirībā no pilsētām ārkārtējā situācijā darbs nevis apstājās, bet gandrīz vai otrādi – bija jāstrādā raitāk un jāmeklē jauni veidi, lai iedzīvotājus apgādātu ar pārtiku. Lielāks pieprasījums pēc vietējiem produktiem radās gan veikalos, gan tiešajā tirdzniecībā. Līdz ar to aktualizējās problēma, ka laukos trūkst darbinieku: sezonas strādnieku, slaucēju, traktortehnikas vadītāju u.c. Citās nozarēs daudzi darbu zaudēja, bet ļoti maz vēlējās pārkvalificēties lauksaimniecībai.

Novērojams, ka par lauksaimniecību spriež visi, kuriem pieejami sociālie tīkli, bet nav ne atbilstošas izglītības, ne sapratnes.

lauki kļūst tukšāki – tā ir visā Eiropā. Izpratne par nozari mazinās, bet pieaug zaļo ekstrēmistu skaits un protesti nevieta. Pēdējos gados novērojams, ka par lauksaimniecību spriež visi, kuriem pieejami sociālie tīkli, bet nav ne atbilstošas izglītības, ne sapratnes. Viens no tādiem piemēriem ir rudenī izvirzītā iniciatīva aizliegt augu aizsardzības līdzekļu lietošanu kilometra rādiusā ap dzīvojamajām mājām. Tas nozīmētu, ka Latvijā tos vispār nevarētu lietot ciematos, pilsētās mazdārziņos, augļu dārzos, rožu dobēs, rapša laukos.

Lauksaimniecībai pērn klājies mazliet vieglāk nekā citām nozarēm, bet bija arī pārbaudījumi, tostarp vajadzēja domāt, kā ražošanu attīstīt, jo vietējā produkcija kļuva pieprasītāka.

ciju, tiek atbalstīti ne tikai mūsu lauksaimnieki un ražotāji, bet visa tautsaimniecība un ekonomika. Tāpēc jābūt dažādiem palīdzības instrumentiem: vieniem – lai atbalstītu mājražotājus, citiem – lai ražotu eksportam un konkurētu ārvalstīs. Būtiski ir eksporta pozīcijas stiprināt tiem uzņēmumiem, kuri jau ieguvuši vietu ne tikai Eiropas, bet arī pasaules tirgos.

JĀMAINA IERAKUMU POZĪCIJAS

„Tagad katrs ir savā ierakumu pusē: lauksaimnieki vienā, sabiedrība un daļa bioloģisko zemnieku otrā. Taču karš nebaro,”

uzsver biedrība. „Šāda situācija ved strupceļā, tāpēc pozīcijas jāmaina. Jāveido saprātīgs dialogs starp lauksaimniekiem un sabiedrību. Pilsētniekiem skaidri jāpasaka, ko viņi grib, turklāt par saviem vārdiem nobalsojot ar maģiņu. Lai nav tā, ka karsti aizstāv zaļo dzīvesveidu, bet veikalā pērk lētāko nezināmas izcelsmes preci. Savukārt lauksaimniekiem būtu draudzīgāk jāskaidro saimniekošanas principi: kas un kāpēc tiek darīts uz lauka vai kūtī.”

NAUDU UN ZEMI – MŪSĒJIEM

Jebkurā biznesā pašreiz vajadzīga

SĀKA SAPRAST SAVĒJO NOZĪMI

Pērnais gads parādījis, cik būtiski ir atbalstīt vietējos – iegādāties viņu produkciju ikdienā, valsts un pašvaldību iepirkumos, nevis meklēt lēto importēto preci. ZS atgādina, ka Latvijas ļaudis pēc sociālā nodrošinājuma ļoti vēlas līdzināties vecajām Eiropas Savienības valstīm, bet bieži vien piemirst, ka tās ir pašpietiekamas un jau sen iemācījušās, ka ekonomika balstās tieši uz iekšējo patēriņu. Pērkot vietējo produk-

ZS norāda: kamēr partijas neauglīgi spriedelēja par viesstrādnieku vajadzību sezonas darbos, tikmēr Latvijas zemes uz lauka sapuva. Sezonas strādnieku sistēma jāievieš ne tikai auglīkopības un dārzena audzētāju saimniecībās, bet visā nozarē. Turklāt nosacījumi viesstrādnieku nodarbināšanai jāatvieglo.

PROTESTĒ NEVIETĀ

ZS vērtējumā pērn pieaudzis pret konvencionālo lauksaimniecību vērstis populisms. Arvien vairāk iedzīvotāju pārceļas uz pilsētām,

Vai vairāk jāizglīto?

Lai gan Latvija ir ceturrtā mežainākā valsts Eiropā, mežsaimniecību mūsu sabiedrība izprot atšķirīgi – cilvēki labprātāk izmanto no koka gatavotas lietas, jo uzskata tās par dabai nekaitīgām, bet neiedomājas, cik liels darbs jāiegulda meža apsaimniekošanā.

PRETRUNA VIEDOKĻOS

Gada nogalē biedrība *Zaļās mājas* tiešsaistē aptaujāja vairāk nekā 1000 iedzīvotāju no 18 līdz 74 gadiem. Dati vēsta, ka tikai ceturtajai daļai ir zināšanas, kādu piensūmumu nozare dod valsts budžetam. Puse gan uzskata, ka mežsaimnieki ir nozīmīgi darba devēji, savukārt mazliet vairāk par 40% domā, ka šī nozare ir svarīga tikai novados. „Tas nozīmē, ka it kā augstu novērtējam iespēju mežā atpūsties, bet bieži vien aizmirstam par tā materiālo vērtību,” teic *Zaļo māju* pārstāve Signe Sēne.

„Pretrunīgi ir uzskati par mežu saimniecisku izmantošanu. Vairums priekšroku dod koka mēbeļiem, turklāt atzīst, ka koksne ir dabai un cilvēkam draudzīgs resurss, tāpēc tā izmantošanu vajadzētu veicināt. Vienlaikus liela daļa uzskata, ka mežizstrādi vajag stingri ierobežot. Tāpat

valda priekšstats, ka mežs netiek pietiekami atjaunots.”

JAUNAUDZES IR VĒRTĪGĀKAS

2019. gadā Latvijas mežsaimniecības, kokapstrādes un mēbeļu ražošanas eksporta apjoms sasniedza 2,6 miljardus eiro, kas ir 20% no kopējā eksporta.

Neizpratne par procesiem dabā novērojama, runājot par mežiem, kas piesaista ogļskābo gāzi. Mežs fotosintēzē no atmosfēras to piesaista. Īpaši daudz to paņem jaunaudzes, jo tā nepieciešama, lai augtu. Taču 43% aptaujāto uzskata, ka visi meži ogļskābo gāzi piesaista vienlīdz labi. Līdz ar to, nezinot patiesos faktus, sabiedrībā var zust izpratne par to, kāpēc jaunaudzes ir vērtīgas un kā cīņā ar klimata pārmaiņām mežu ciršana un stādīšana var palīdzēt.

JA SKATĀS PA LOGU

Kuldīgas meža īpašnieku biedrības pārstāvis Aigars Grīnbergs atzīst, ka lielai daļai cilvēku, kas ar mežsaimniecību nav saistīti, viedoklis ir virspusējs – emocionāls, skatoties pa mašīnas logu vai dodoties sēņot un ogot uz iemīļotām vietām, kas tagad tiek izcirstas. Tas mainās, ja iedziļinās. Spilgts piemērs bijis

Kuldīgas meža īpašnieku biedrības pārstāvis Aigars Grīnbergs atzīst, ka sabiedrība kļūst zinošāka par mežsaimniecību, bet vairāk par to interesējas tie, kas saistīti ar šo nozari.

gadījums Gaujas nacionālajā parkā, kur neliels meža nogabals piederēja kādai Latvijas Dabas pārvaldes darbiniecei. Brīdī, kad viņa vēlējās daļu izcirst, izrādījās, ka biotopa aizsardzības nolūkos tas nav iespējams. Tad skatījums mainījies. „Cilvēki sāk procesus izprast tad, kad tie skar viņus personīgi,” tā A. Grīnbergs. „Tā ir jebkurā jomā, un ikvienam arī ne-

maz nevajag visu pārzināt, it visā iedziļināties. Par mežsaimniecību informēts tiek daudz, bet cilvēks paņem tikai to, kas viņu interesē.”

LAIKI MAINĀS

Kopš zemes reformas un privatizācijas ceturtdaļgadsimta laikā ar mežsaimniecību saistītās likuma normas mainījušās, ekonomikas intereses sabalansējot ar dabas

viegla finanšu pieejamība. Jāturpina atbalsts lauksaimniecības zemes iegādes kredītprocentu dzēšanai, kā arī jārada programmas, kurās jaunie zemnieki var sākt saimniekot vai iegādāties jau izveidotas saimniecības. Jāsākto likumi, lai prioritāra iespēja nopirkt zemi ir mūsu lauksaimniekiem, nevis ārvalstu investoriem, kuru mērķi ne vienmēr sakrīt ar Latvijas interesēm. Atbalsts vajadzīgs arī zinātnei un pētniecībai, lai atrastu valstij piemērotāko zaļo kursu. Izpētot mūsu apstākļiem atbilstošākos paņēmienus un tehnoloģijas, investīcijas zaļajā izaugsmē būs noderīgas vienlaikus dabas daudzveidībai, ekonomikai un iedzīvotāju labklājībai.

ATKARĪGI NO EKSPORTA

Sarežģīti prognozēt Covid-19 turpmāko ietekmi. Nav zināms, kā attīstīsies situācija sabiedrībā un kādi būs valdības noteiktie ierobežojumi. ZS pieļauj divus scenārijus: vai nu cilvēki visas prasības ievēros un saslimstība tiks ierobežota, vai arī būs vēl stingrāki noteikumi, kas lauksaimniecību ietekmēs nopietni. Otrajā gadījumā var atkal slēgt robežas un ierobežot loģistiku, bet tas kavēs izejvielu, sēklas, rezerves daļu un citu resursu piegādi. Laukkopji ir ļoti atkarīgi no eksporta un citu valstu pirkstspējas.

aizsardzību. „Jo zinošāka top sabiedrība, jo elastīgākiem jāklūst likumiem, lai katrs meža īpašnieks var pieņemt savai situācijai pareizāko lēmumu,” turpina A. Grīnbergs. „Kārtīgs saimnieks zinās, kā darīt labāk. Somijā ir atcelta tāda norma kā ciršanas vecums. Īpašnieks pats vērtē, kad koksne visvērtīgākā. Manuprāt, kaut kad arī mēs līdz tam nonāksim. Likums mainās laikam līdzī. Līdz ar klimata pārmaiņām vairs netiek strikti noteikts, ka jāstāda egles vai priedes, var izvēlēties lapu kokus. Jāņem vērā arī tirgus situācija, kas tāpat mainās.”

STĀDA DAUDZ

Pēc Centrālās statistikas pārvaldes ziņām, 2019. gadā Latvijā atjaunoti 44,6 tūkstoši hektāru meža. Turklāt atjaunošana lielā apmērā ir ikdiena, bet citās Eiropas un pasaules valstīs tie vēl ir tikai tāli plāni. Piemēram, Īrija apņēmusies līdz 2040. gadam, atjaunojot mežus, ik gadu iestādīt 22 miljonus koku, kamēr Latvija kopš 2015. gada ik gadu iestādījusi ap 40 miljoniem. Pēdējā desmitgadē Latvijas mežos ik gadu tiek iegūts vidēji 11–12 miljonu kubikmetru koksnes. Tas ir uz pusi mazāk nekā dabiskais pieaugums.

VIEDOKĻI

Kādus pašvaldības vai valsts pakalpojumus izmantojat? Kā jūs apmierina kvalitātes un cenas attiecība?

Liesma Lagzdiņa, stāstniece:
– Izmantoju diezgan pulka komunālos pakalpojumus. Ir man ūdens, tualete, atkritumi. Šinī brīdī mani viss apmierina, bet tas, ko gribētos vairāk, kaut nezinu, vai tas ir pieskaitāms pie komunālajiem, ir apsaimniekošana. Gribētu,

lai vairāk sakopj mājas apkārtni. Kad viņiem pamin vairāk uz varžācīm, tad jau kustas. Mums ir pašvaldības māja, un iebraucamais ceļš ir briesmīgs. Cilvēki lauž mašīnas, izstaigāt grūti. Mēs beram gan ķieģeļu šķembas, gan vēl kaut ko, bet viss nogrimst, un ir tāpat, kā bija. Mēs tai mājā esam pensionāri, darām paši, cik varam: stādām puķes, grabjam lapas. Kad palūdzām komunālajiem lapām maisus, tos atveda un aizveda pilnus. Ko tad vēl var gribēt? Tik tas ceļš jāsakārto.

Aija Kancāne, ēdināšanas speciāliste:
– Mums ir privātmāja. Ūdens no akas, ir malkas apkure. Vienīgais, ko izmantoju, ir atkritumu izvešana. Cenas jau vienmēr neapmierinās, bet kvalitāte laba. Kad vajag, tad izved.

Aelita Šimkus, sabliniece:
– Atkritumu izvešanu izmantoju, bet ūdens gan mums savs. Vienmēr var gribēt labāk, bet kopumā esmu apmierināta, pieredze vienmēr bijusi laba.

Silvija Nilendere, pensionāre:
– Man ir ūdens un apkure. Tā varētu būt lētāka. Šomēnes ir diezgan dārgi. Minusi laukā jau vēl nebija. Divus gadus atpakaļ šādu summu maksāju, kad ārā bija vēsāk. Mēs jau neko nevaram ietekmēt – cenas tik pacēl.

Aija Valdmāne, jaunā māmiņa:
– Ir mums gan siltums, gan atkritumi, gan apsaimniekošana. Atkritumiem cena ir briesmīga. Ar apsaimniekotāju ir runāts, bet viņu politika ir tāda, ka maksājumu daļa uz visiem iemītniekiem. Tad sanāk tā:

ja viens uztaisa remontu un izmet būvgružus, maksājam mēs visi. Paši domājam par šķirošanu, bet kaimiņi vai citas mājas iedzīvotāji nedomā, un viss tiek iemests vienuviet. Tad zūd jēga un motivācija. Izvešana gan vienmēr ir laikā un apmierina. Pilsētas apkure ir apmierinoša, taču ieguldījām laiku un naudu, lai paši siltinātu dzīvokli no iekšpuses, jo mājas siltināšanai pārējie nepiekrita. Kopumā izmaksas ir diezgan briesmīgas, īpaši tagad, kad daudziem nav darba, vai arī vecākiem cilvēkiem, kam maza pensija. Kvalitāte jau ir laba; ja ir kāda problēma, visi cenšas komunicēt, nākt pretī.

Dace Kalniņa, pārdošanas menedžere:
– Mums viss kārtībā. Atkritumus izved laikā, cena ir adekvāta, protams, var gribēt lētāk, bet teikt, ka ir ļoti dārgi, nevar. Ūdens mums no pilsētas. Kopā ar kanalizāciju sanāk padārgi. Kā tad lai ietaupa? Nemazgāties?

Izmaiņas būs, bet kādas?

To, kā pēc administratīvi teritoriālās reformas jaunā Kuldīgas novada iedzīvotājiem mainīsies pašvaldības pakalpojumi, īpaši komunālie, vēl grūti pateikt. Bet pārmaiņas būs. Sarunas par to starp Kuldīgas, Skrundas un Alsungas pašvaldību esot tikai sākuma fāzē, bet jau tagad skaidrs, ka apvienotajā novadā agri vai vēl u stāsies spēkā vienota maksa par ūdeni, siltumu un apsaimniekošanu. Kuldīgas novada domes administratīvās nodaļas vadītāja Inese Ozola atzīst, ka tas viss ir sarežģīti, jo katrā novadā situācija atšķirīga. Viņa gan uzsver, ka vismaz sociālajā jomā atbalsts iedzīvotājiem varētu būt lielāks, jo jau tagad Kuldīgas novadā ir vairāki tādi pabalsti, kādu citur nav.

Lai remontētu, vajag vairāk naudas

Šogad mainīts namu apsaimniekotāja *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* (KKP) obligāto darbu tarifs un ēku uzturēšanas izmaksas, informē īpašumu apsaimniekošanas daļas vadītāja Ita Bērziņa. Tas darīs tāpēc, lai mājām veidotos uzkrājums.

PAAUGSTINĀJUMS DIVOS GADOS

Lēmumu celt īres maksu pašvaldības dzīvokļu novada deputāti pēc debatēm pieņēma decembra domes sēdē. Jau finanšu komitejā KKP vadītājs Artis Roberts skaidroja: lai mājas uzturētu, maksa jāpaaugstina, tā veidojot uzkrājumu, par kuru var nepieciešamo izdarīt.

Domes priekšsēde Inga Bērziņa puda bažas par diviem īpašumiem, kur maksa pieaugums pēc KKP ieteiktā būtu 126% un 167%. Viņa maksu celt pakāpeniski divos gados.

Savukārt KKP speciāliste I.Bērziņa skaidro: „Novadā apsaimniekojam 336 daudzdzīvokļu mājās. Kopš 2013. gada un dažām ēkām pat no 2005. gada nav pārskatītas pārvaldnieka izmaksas par obligātajiem darbībām, kas noteiktas Dzīvojamā māju pārvaldīšanas likumā. Taču šo gadu laikā ir augušas darbspēka izmaksas, tostarp minimālā alga, arī elektrības un degvielas cena un daudzas citas izmaksas. Līdz ar to atbildība par pārvaldīšanu un obligātajām izmaksām nav pietiekama un tarifs ir jāpaaugstina.” Tas tiekot darīts pašu iemītnieku labā, jo šis ir vienīgais ceļš, kā apstāklus uzlabot.

PILNVAROJUMA MĀJĀM

Kurzemniekam KKP pārstāve pastāstīja, ka katram paaugstinājuma ir aprēķini.

KKP apsaimnieko 100 pilnvarojuma mājas. Tur dzīvokļu īpašniekiem vēstules ar jaunajām cenām izsūtītas jau oktobrī, bet spēkā būs no 1. februāra. Šajās mājās izmaksu attiecība pamainīsies pašreizējās apsaimniekošanas maksas ietvaros. Tas tādēļ, ka nedrīkst rīkot kopsapulces un tikties. Cenrādī atspoguļotas administratīvās izmaksas par tādiem darbiem kā veidot mājas lietas, organizēt pārvaldniekam, slēgt līgumus par komunālajiem pakalpojumiem, sniegt informāciju valsts un pašvaldības iestādēm. Arī tādi pakalpojumi kā sētnieka darbs, zāles pļaušana, karoga izkāršana, lielgabariņa atkritumu izvešana, koku zāģēšana; mājas vizuālā un tehniskā apskate; apkope un uzturēšana, izmantojot santehniķa, siltumtehniķa, elektriķa, jumīķa, remontstrādnieka, galdnieka, namdara un skursteņlauķa pakalpojumus; avārijas dienesta izsaukšana; transporta pakalpojumi (vieglais un smagais transports, pacelļāji, būvgružu konteineru vešana).

DELEĢĒTĀJĀM MĀJĀM

KKP apsaimnieko arī uzņēmuma deleģētās mājas jeb tās, kurās īpašnieki nav izvēlējušies kādu citu apsaimniekotāju. Tādas ir 236. Speciāliste uzsver, ka tās ir ļoti sliktā stāvoklī. „Tieši par šīm mājām satraucēs domes priekšsēde. Līdz 15. oktobrim īpašniekiem bijām

sagatavojuši māju uzturēšanas un apsaimniekošanas tāmi šim gadam. Ar to ikviens var iepazīties pie apsaimniekotāja,” skaidro I.Bērziņa.

Tajās deleģētajās mājās, kurās pašvaldības dzīvokļu nav, jaunais izcenojums ir spēkā jau no 1. janvāra, bet tajās, kurās pašvaldības dzīvokļi ir, – no 1. aprīļa.

KĀ TARIFS VEIDOJAS

Kopējās administratīvās izmaksas par mājas pārvaldīšanu no septiņiem centiem pieaug par trim centiem par kvadrātmetru. Papildus noteikta atbildība pārvaldniekam, kas turpmāk būs divi centi par kvadrātmetru.

Savukārt tās mājas uzturēšanas izmaksas, kas tiek aprēķinātas tikai tad, ja iedzīvotāji izmanto kādu apsaimniekotāja pakalpojumu, pieaug vidēji par 16%. Piemēram, karoga izkāršana un noņemšana mēnesi maksāja 3,74 eiro, bet tagad 4,36 eiro; zāles pļaušana vienā reizē par kvadrātmetru maksāja 0,0205 eiro, bet no šī gada – 0,024 eiro.

„Izmaksas tiek aprēķinātas atbilstoši kopīpašuma domājamajai daļai, kas ietilpst dzīvokļa īpašumā. Jāpiebilst, ka pilnvarojuma māju iemītniekiem tarifa pieaugums tiks kompensēts no uzkrājuma. Iedzīvotāju sapulcēs, kad tās atkal varēs organizēt klātienē, tiks lemts, vai cilvēki vēlas apsaimniekošanas maksu paaugstināt, lai uzkrājums veidotos lielāks. Savukārt deleģētajām mājām ir izstrādāta uzturēšanas un apsaimniekošanas tāme,” skaidro I.Bērziņa.

Kuldīgas komunālie pakalpojumi novadā apsaimnieko

336 daudzdzīvokļu mājas.

Skrundas komunālā saimniecība visā novadā apsaimnieko

91 māju.

Alsungas novada komunālais iecirknis uztur

33 mājas.

Kā ietaupīt miljonus

Valsts kontrole (VK) rīkojusi vairākas revīzijas, kurās starp pašvaldībām parādās diezgan lielas atšķirības. Stāsta piekārē revīzijas departamenta direktors Edgars Korčagins.

VAI JĀMAKSĀ IEPRIEKŠĒJAI VADĪBAI?

2009. gadā, kad pēc iepriekšējās reformas pašvaldību skaits būtiski samazinājās, tika ieviests pabalsts bijušajiem pašvaldību vadītājiem. Motivācija: ilgi esot amatā un to zaudējot, cilvēks darba tirgū neesot spējīgs konkurēt un nevarot arī atgriezties iepriekšējā specialitātē. VK rosina pirms šīs reformas no pabalsta atteikties, jo pašvaldību skaits atkal samazinās, ļaujot uz pabalstu pretendēt vēl daudziem.

„Šis jautājums mūsu uzmanības lokā nonāca tad, kad veicām revīziju par sociālās iekļaušanas politiku. Tā parādīja, ka vairākas pašvaldībās pie sociālās aizsardzības izdevumiem pieskaitāmi arī tie, kas izmaksāti bijušajiem vadītājiem. Tas deva iedvesmu raudzīties detalizētāk, cik tiek izmaksāts, kādas pašvaldībai pret bijušajiem vadītājiem ir nākotnes saistības. Nonācām līdz tam, vai šādiem pabalstiem vispār vēl ir pamats.

Normatīvie akti paredz, ka domes priekšsēžiem un algotajiem vietniekiem pēc tam, kad viņi amātā pavadījuši vismaz divus sasaukumus, ja ir pensijas vai pirmspensijas vecumā un nav nodarbināti, katru mēnesi pienākas divu minimālo algu pabalsts līdz brīdim, kad tiek sasniegts pensijas vecums. Ja pensija ir par pabalstu lielāka, tas vairs netiek izmaksāts, bet, ja mazāka, tas pārvēršas par starpību. Šobrīd pašvaldības pabalstiem paredz aptuveni miljonu eiro gadā. Uzdevām pašvaldībām aprēķināt, cik liela summa būs vajadzīga turpmāk. Pēc mūsu aprēķiniem 222 cilvēkiem pabalsts vēl prasītu 11 miljonus eiro. Skatoties,

Pabalstu 222 bijušajiem pašvaldību vadītājiem pašlaik maksā 85 pašvaldības, gadā izlietojot aptuveni miljonu eiro.

Turpmāk tas prasītu vēl 11 miljonus.

Ja šo kārtību nemaina, pēc reformas tiesības uz pabalstu varētu būt 722 cilvēkiem.

cik cilvēkiem tiesības uz pabalstu varētu būt nākotnē, secinājām, ka tādi var būt 722. Uzskatām, ka situācija valstī ir mainījusies, sekmīgi darbojas dažāds atbalsts no sociālās drošības sistēmas un Nodarbinātības valsts aģentūras. Ar to palīdzību bijušie domju vadītāji un vietnieki var pārkvalificēties un atrast darbu, neklūstot par izņēmumu attiecībā pret pārējiem.” E.Korčagins informēja, ka uzrunāta gan valdība, gan Saeima un likumprojekts par atteikšanos no šī pabalsta tiek izskatīts.

DATUS GLABĀ ATŠKIRĪGI

Lai palīdzētu sagatavoties reformai, pārskatītas arī pašvaldību informācijas tehnoloģiju (IT) saimniecības. Ar revīzijas brīdī tajās bija teju 70 000 datortehnikas vienību. E.Korčagins atzina, ka IT pārvaldība vairumā ir decentralizēta: „60% pārvaldību nav vienota IT pārvaldnieka. Ar to nodarbojas vairākas iestādes. Serveri, kuros uzglabā datus, izvietoti arī pie ārpalpojumu sniedzējiem. Līgumi par to ir atšķirīgi, un vienā vai otrā sistēmā drošība nav pietiekama. Tā nedrīkstētu būt, jo grāmatvedība, lietvedība un citas sistēmas ir līdzīgas, tādēļ drošībai jābūt vienādā līmenī.

Iesniedzām pašvaldībām 13 soļu vadlīnijas, kā pārņemt visus tehnoloģiju resursus un nodrošināt darbību. Esam apkopojuši, kādas informācijas sistēmas tiek lietotas, kur stāv dati, kā tie tiek pārvaldīti. No pašvaldībām šīs ziņas ir ļoti pieprasītas – katru nedēļu iesniedzam tāms, kuras apvienosies,” skaidro E.Korčagins.

Kā redzat savu darbu pēc novadu reformas?

Par to runāt pārargri

Artis Roberts, *Kuldīgas komunālo pakalpojumu* vadītājs:

– Daudz būs atkarīgs no politiskajiem uzstādījumiem un lēmumiem. Jācer, ka tie būs izvērti.

Mans viedoklis: nākotnē būtu jāapskata līdzīgs modelis kā šobrīd Kuldīgas novadā, kur apvienojās daudzas pagastu pašvaldības: katrs dara to, kur ir profesionālis. Vieni atbild par ūdenssaimniecību, vieni – par namu apsaimniekošanu, vieni par apkuri. Domāju, ka tas, protams, nenotiks nākamajā dienā pēc vēlēšanām, būs pārejas laiks. Jāizvērtē arī attālumai, piemēram, no Skrundas līdz Nīkrāci. Pieļauju, ka Skrundā varētu būt gan atsevišķs uzņēmums, gan struktūrvienība, kur paliek strādāt tagadējie darbinieki. Šobrīd katrā novadā ir savs atkritumu apsaimniekotājs. Tam visā novadā vajadzētu būt vienam.

Ja runājam par tarifiem, citu pašvaldību uzņēmumu darbību ļoti anali-

zējuši neesam, bet šad tad sazināties ar Skrundas kolēģiem, konsultējamies dažādos jautājumos. Arī tagadējā Kuldīgas novadā, piemēram, apsaimniekošanas maksa visām mājām nav vienāda. Izmaksas nosaka tirgus. Domāju, ka ar Skrundu tarifi jau ir līdzīgi. Lielākas atšķirības parasti ir pagastos, kur tie netika noteikti pēc vienādas metodikas; ja pietrūka līdzekļu, kaut ko nosedza pagasta pašvaldība. Mainoties sistēmai, kad apsaimniekošanu pārņēma kapitālsabiedrība, nācās tarifus pielīdzināt tirgus modelim. Skrundā un Alsungā, domāju, viss jau tagad darbojas līdzīgi.

Pie nosacījuma, ka vienā pašvaldībā par konkrētiem pakalpojumiem atbild viens uzņēmums, varētu runāt par ieguvumiem – samazināt administratīvos tēriņus, apvienot grāmatvedību. Darbarokas, domāju, būs vajadzīgas vienmēr. Ne pie mums cilvēki sēž rokām klēpī, ne kaimiņu novados.

Ir iestrādes

Sandis Japēņins, *Skrundas komunālās saimniecības* vadītājs:

– Šobrīd nav nekādas skaidrības – ir neziņa. Tas, vai Skrundā šis uzņēmums paliks, būs atkarīgs no to politiku lēmuma, kuri būs pie varas. Uzskatu, ka arī Kuldīgai būtu izdevīgāk, ja mēs šeit paliktu. Būtbūti darām visu to, ko trīs kapitālsabiedrības: *Kuldīgas komunālie pakalpojumi*, *Kuldīgas ūdens un Kuldīgas siltumtīkli*. Protams, mazākā apjomā. Esmu par to runājis arī ar Skrundas novada domi. Mums ir visas iestrādes, ziņām, kas pie mums notiek. Skrundā, Nīkrācē un Rudbārzos ir dabasgāzes apkure. *Kuldīgas siltumtīkliem* šāda apkure ir tumša bilde.

Tarifu šim gadam apstiprinājām jau decembrī. Par to, ka apsaimniekošanas maksa celsies, iedzīvotājus brīdinājām jau oktobrī. Tas saistīts ar minimālo algu, arī nākamajam līmenim algu nedaudz paaugstinājām,

jāņem vērā vēl degvielas cenas.

Dzīvojamo māju fonds arī pie mums nav labā stāvoklī. Esmu amatā no 2019. gada aprīļa. Kad sāku strādāt, konstatēju, ka apsaimniekošanas maksa nebija paaugstināta gadiem – visi dzīvoja pa nullēm, bez uzkrājuma. Mājas kļūst vecākas – vidējais vecums ir 50–60 gadu, un inženierkomunikācijas kādā brīdī plīsīs, bet mēs, kapitālsabiedrība, savu naudu ieguldīt nedrīkstam. To, kas mums jādara pēc Ministru kabineta noteikumiem, izdarām, bet, ja decembrī nebūtu lēmumu izcenojuma paaugstināt, tad uzkrājuma avārijas situācijām nebūtu nemaz.

Apsaimniekošanas maksa pēc jaunā tarifa dažai mājai pieaug par 20%, dažai – par 30%. Kādaī divu dzīvokļu mājai rekords ir 120%. Ir cilvēki, kuri to saprot, ir arī negācijās, bet mēs esam tikai apsaimniekotāji – savu naudu svešā īpašumā guldīt nevaram.

Ingunu Spuleniece, Daiga Bitiniece, Elisa Rudzīte, Alberta Dintera foto

Iedzīvotāji jautā, VARAM atbild

(Visbiežāk uzdotie jautājumi par reformu.)

❓ Vai pašvaldību reforma ietekmēs atbalstu uzņēmējdarbībai, piemēram, biznesa inkubatoru darbu?

Biznesa inkubatoru darbība ir Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras kompetencē, tā arī nosaka pakalpojumu klāstu. Taču uzņēmējdarbība ir būtisks priekšnoteikums novadu izaugsmei, tāpēc reizē ar pašvaldību reformu VARAM izstrādājis reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam, kas pašvaldībām paredz vairākus rīkus infrastruktūras attīstībai, uzņēmējdarbības atbalsta komplekta izveidei, mājoķļu pieejamībai, kas vairotu darbspēku novados, remigrācijai u.c. Tā iedzīvotājiem būs lielākas darba un mobilitātes iespējas, savukārt uzņēmumiem – infrastruktūra, mazāks birokrātiskais slogs, atbalsts attīstībai, inovācijām.

❓ Kādas būs iedzīvotāju iespējas aizstāvēt savas intereses jaunajās pašvaldībās?

Iedzīvotājiem ir un arī pēc reformas būs dažādas iespējas līdzdarboties. Likumā *Par pašvaldībām* teikts, ka novada dome pagasta vai pilsētas pārvaldes koordinēšanai var izveidot teritoriālo komiteju, iesaistot pagasta vai pilsētas iedzīvotājus, tā nodrošinot interešu aizstāvību novadā. Arī jaunajā likumā plānots, ka pašvaldības var veidot iedzīvotāju konsultatīvās padomes, ar kurām pilsonisko līdzdalību var veicināt. Tāpat pašvaldībām būs tiesības veidot līdzdalības budžetu, par kura izlietojumu varēs lemt iedzīvotāji.

❓ Kādi ir pašreizējo novadu trūkumi?

2013. gadā izvērtējot 2009. gada pašvaldību reformu, secināts, ka ir izveidota iedzīvotāju skaita ziņā ļoti nevien-

❓ Kāpēc administratīvi teritoriālais iedalījums ir būtisks?

Tam pakārtots valsts pārvaldes iestāžu izvietojums un to pakalpojumi: ceļu tīkls un sabiedriskais transports, komunālie pakalpojumi, izglītība u.c. Pašreizējais novadu dalījums nesniedz skaidru priekšstatu, kur un kādi atsevišķu pašvaldību pakalpojumi iedzīvotājiem tiek sniegti. Arī Valsts kontrole norādījusi, ka, tikai sakārtojot teritoriālo struktūru, iespējamas valstiski nozīmīgas reformas veselības aprūpē, izglītībā un citās jomās. Novadu reforma ieviesīs vairākas pārmaiņas, kas uzlabos pašvaldību veiktspēju.

❓ Vai apvienotajām pašvaldībām būs arī jauni pienākumi?

Papildu funkcijas uzticēt nav plānots. Sagaidāms, ka pēc reformas visas pašvaldības spēs patstāvīgi darīt tām jau noteikto. VARAM apkopojusi 111 uzdevumus, un tie ir minēti ne vien likumā *Par pašvaldībām*, bet arī citos normatīvajos aktos.

❓ Kā tiks izmantota reformā ietaupītā nauda?

Pēc Latvijas Bankas aprēķiniem, pašvaldību pakalpojumu koncentrējot iedzīvotāju skaita ziņā lielākos novados, iespējams ietaupījums varētu sasniegt 189 milj. eiro. Tie paliks pašvaldībām, un tos varēs izmantot pašu izvēlētiem prioritātem.

❓ Vai novadu attālakajās vietās neradīsies nomales efekts?

Iedzīvotāju skaits samazināties galvenokārt emigrācijas dēļ, un tā ir cieši saistīta ar darba iespējām. Plānojo atbilstību ap reģionālās un nacionālās nozīmes centriem, tiks radītas iespējas katras vietas potenciālu izmantot pilnvērtīgāk un emigrāciju mazināt. Būtiski ir arī stiprināt pilsonisko apziņu, veidojot biedrību, apkaimes kopienu, konsultatīvo padomi u.tml. Tā cilvēki var iestāties par labāku dzīvi savas dzīvesvietas apkaimē.

Prieka pavēlnieks

Viens no cilvēkiem, kura vārdu piesauc saistībā ar Ziemassvētku un Jaungada rotājumiem Kuldīgā, ir **JĀNIS PĒTERSONS**. Caurcaurēm stendenieks, kurš ar uzņēmuma *Artistic* gaismas šoviem un objektiem priecējis ne tikai Kuldīgas iedzīvotājus vien.

Kā nonāci pie idejas, ka jāveido gaismas objekti?

90. gados sāku nodarboties ar diskotēkām. Bija tāda diskotēka *Alfa*. Tad tas kaut kā pārauga kompānijā, kas pasākumos nodrošina gaismu un skaņu, bet nu jau septiņus gadus piedalos dažādos gaismas šovos gan Latvijā, gan ārpus tās, piemēram, *Staro Rīga*. Gadu gaitā uzkrājušies materiāli un jau gatavas konstrukcijas, kas jāliek lietā. Ņemot vērā to, ka šobrīd telpās strādāt nevaram, tiek vilkti laukā visi materiāli, kurus var izmantot ārā. Tā tas rodas.

Kurās valstīs ar šādiem objektiem esi bijis?

Katru gadu braucam uz Klaipeņu, vairākas reizes ir būtis Tallinā, arī Somijā. Lielākoties tur darbojamies ar gaismas strūklakām, kādas bija arī Kuldīgas Pilsētas svētkos Māras dīķī.

Kas ir nozīmīgākais, sarežģītākais objekts?

Ja pie tiem pieskaitām gaismas strūklakas, tad par apjomīgāko var saukt 140 metrus garu strūklaku šovu, kuru uz 18. novembri uztaisījām Talsos. Tas ir ne tikai tehniski vissarežģītākais, bet arī apjomīgākais objekts. Mēs šovos mēdzam izmantot arī tādus objektus, kas sastāv no daudzām komponentēm: lāzeri, mūzika, gaismas objekti krastos, video-projekcijas. Vissarežģītākās bija pirms diviem gadiem Klaipeņā Jūras svētkos uzliktās strūklakas. Šie svētki tur notiek trīs dienas, un katru reizi izmēģinām ko jaunu, liekam klāt jaunas sastāvdaļas. Tā ir tāda kā mūsu platforma, kurā citiem atrādām to, ko esam uzbūvējuši, un mums to

Nesezonas laiks tiek izmantots, lai gaismas atrakcijas pilnveidotu un radītu jaunas.

Jānis Pētersons ar skaņu un gaismu sācis darboties 90. gados diskotēkā *Alfa*. Nu viņš gan Latvijā, gan citās valstīs svētkos veido skaistas gaismas un skaņas instalācijas.

arī ļauj darīt. Var teikt, ka visu gadu gatavojamies tieši šim festivālam, kurā atrādām savus sniegunumus. Visekstrēmākais pasākums bija 2019. gadā, kad mūs uzaicināja uz Tamperi Somijā. Aizlidoju apskatīt vietu: tur izveidojušies ezeri, kas savienoti ar kanāliem, kuros ir kritumi, jo tur atrodas turbīnas. Aizbraucu, skatos un saprotu, ka tur neko nevarēs uztaisīt, jo straume tāda kā Ventas rumbā. Tā arī pateicu pasākuma organizatoriem, bet viņi mani nomierināja, sakot, ka otrā pusē straume ir mierīgāka. Tur arī veidojām gaismas objektu, nostiprinājām ar neskaitāmām trosēm. Viss izdevās, un pērn atkal tur bijām ar saviem objektiem.

Idejas. Kur tās rodas?

Patiesībā viss ir jau kaut kur

redzēts, tikai pielāgots mūsu idejām un iespējām. Jebkuru ideju var pilnveidot. Man patīk, ja objekts ir pilnīgs – ja tā nav tikai plika strūklaka. Viena gaismas, viens lāzers nestrādās. Jābūt lielākam efektam.

Tas ir gluži kā melomāniem, kuriem patīk pilnskanīgas kompozīcijas.

Jā, tā var teikt.

Cik bieži saņemam atsaukmes no vienas vai otras pilsētas iedzīvotājiem?

Tas ir ļoti patīkami, ja vai nu e-pastā, vai feisbukā saņemam vēstules vai komentārus par šovu. Vislielākais gandarījums ir tad, kad pēc pirmreizējās paviesošanās kādā pilsētā no tās atkal zvana un prasa, vai nav kaut kas jauns, ko tur atrādīt. Tas parāda, ka viss ir kārtībā. Jāsaka godīgi,

ka latvieši nav no tiem, kuri vienkārši uz ielas teiks pateicības vārdus. Mēs piedalāmies arī Rīgas apkaimju izgaismošanā, un reti kurš nāk klāt un kaut ko saka.

Vai tā ir tā pati skandalozā Rīgas apkaimju izgaismošana, pret kuru ir pretenzijas policijai?

Jā. Mums tur ir viens objekts Anniņmuižā. Biķernieku meža gaismas performance ir tā, kas sacēlusi vētru. Pret cilvēku pieplūdumu iebilda Rīgas pašvaldības policija, kas pieprasīja gaismas izslēgt. Bet tas bija iesākumā – šobrīd situācija normalizējusies. Tie, kuri šo festivālu izdomāja, visticamāk, nav pārāk priecīgi.

Tādi objekti prasa pamatīgu gatavošanos, piemēram, egļu Kuldīgā, Māras dīķī. Ziemas aukstums, ūdens...

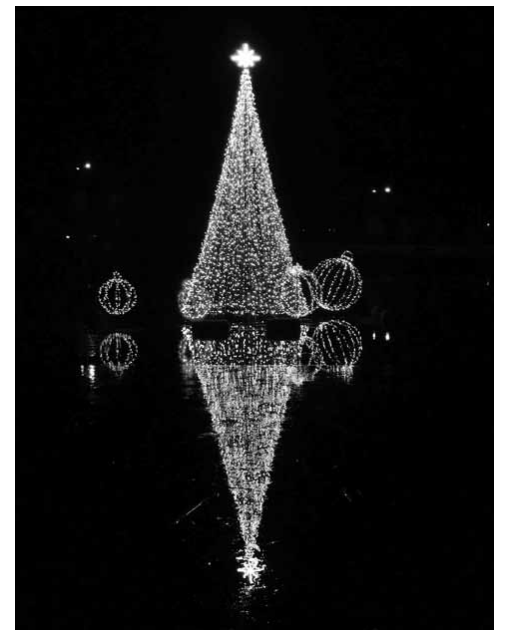
Jā, ir jāizdara mājasdarbs, lai to paveiktu ātrāk, bet tāpat aizņēma visu dienu. Vairāk nekā 120 LED lēnšu. Kamēr tās visas salika...

Cik cilvēku ir uzņēmumā *Artistic*?

Es esmu īpašnieks, sieva ir grāmatvede, un ir darbinieki. Kopā septiņi. Katram ir, ko darīt. Brīva bija visa pagājušī vasara, bet, sākoties rudenim, visu laiku esam nodarbināti. Cerams, ka vasarā viss atsāksies. Brīvais laiks tiek pavadīts, lai konstrukcijas pilnveidotu, uzmetinātu jaunus rāmjus. Izskatās, ka telpās tik drīz nekas neatsāksies, tāpēc jāorientējas uz pasākumiem dabā. Šādas tādas idejas un iestrādes jau ir.

Alberts Dinters

Jāņa Pētersona arhīva un autora foto

Kuldīgas pasākumā *Ziemas pasaka* varēja vērot sniegpārslas uz kultūras nama sienas, krāsu tuneli un citus objektus, ilgi dega gaismas egle Māras dīķī.

PASAUĻĒ

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

Kas tā par vietu? 2. kārtā

Šis valsts lielākais nacionālais parks, kura platība ir 44 807 km². Otrs lielākais pasaulē. Tas izveidots 1922. gadā, lai aizsargātu pasaulē lielāko bizonu ganāmpulku. Parkā ir viena no pasaules lielākajām saldūdens deltas vietām, ko veido vairākas upes. Šī teritorija 1983. gadā atzīta par UNESCO pasaules mantojuma objektu, ņemot vērā bioloģisko daudzveidību. 2013. gadā valdība nacionālo parku atzina par visjaunāko un pasaulē lielāko tumšo debesu rezervātu. Šis apzīmējums palīdz saglabāt nakts dzīvi lielajām sikspārņiem, nakts vanagu un pūču populācijām, kā arī apmeklētājiem ļauj izbaudīt ziemeļblāzmu.

Atbildi gaidām līdz **14. janvāra 11.00**, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

Konkursu atbalsta veikals *Cikāde*.

1. kārtas atbilde: Antigva un Barbuda.

Pareizi atbildējuši: Rasma Stepe, Daina Gerente, Ingars Neimanis, Gunta Folkmane, Ausma Kreidere, Velta Višņevska, Indra Grandava, Inese Midrijāne, Ruta Orlova, Vineta Kondraņicka, Vilnis Bēniņš, Ojārs Silkans, Gunta Grundmane.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā.

2. jautājums

Ar kādu notikumu saistīts fotoattēlā redzamais?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz **14. janvāra 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

1. jautājuma atbilde: Kuldīgas vecie kapi – Parka un Mazās Kapu (vēlāk Zinātnes, tagad ielas savienotas Parka ielā) ielas stūris. Vārti uz latviešu kapiem. Centrā ielu savienojums starp Parka un Ēdoles ielu.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Ingars Neimanis, Indra Grandava, Gunta Grundmane.

FOTOKONKURSS

Kas šajā attēlā ir citādāk? Atrodi neatbilstības!

Atbildes līdz **14. janvāra 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai fotoattēlu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstulju kastītē.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Indra Grandava, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Ojārs Silkans, Ausma Kreidere, Gunta Grundmane.

Konkursu atbalsta

MINI MĪKLU!

Kas tas ir?

Zila, tumša vilnaine, pilna uguns dzirkstelēm.

Atbildes līdz **14. janvāra 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstulju kastītē.

Atbilde: egle.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Gunta Folkmane, Ingars Neimanis, Ausma Kreidere, Velta Višņevska, Indra Grandava, Ojārs Silkans, Gunta Grundmane.

JANVĀRA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz **14. janvāra 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Kurš ir šī gada putns?

Atbilde: Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā pasaulē nākušajam 500. bērniņam vecāki Amanda Krista Gruntiņa un Kristaps Kaltņieks deva vārdu Kristens Olivers.

Pareizi atbildējuši: Ojārs Silkans, Daina Gerente, Ingars Neimanis, Ausma Kreidere, Gunta Folkmane, Velta Višņevska, Indra Grandava, Anīta Šmitere, Gunta Grundmane.

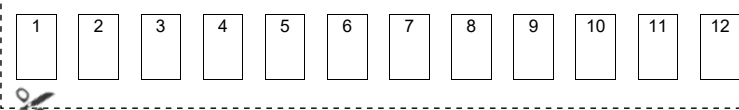
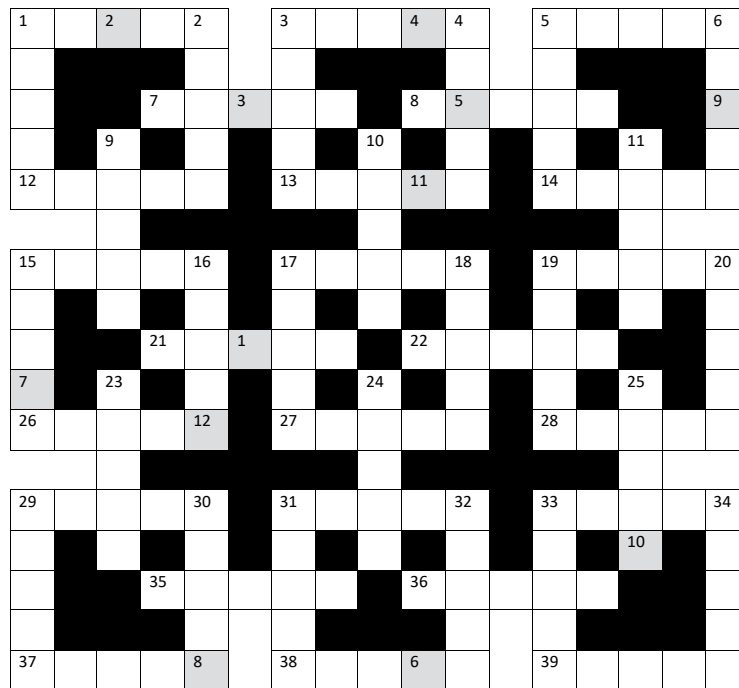

Konkursu atbalsta veikals *Pindzele*.

Rezultāti par pērnā gada pēdējo ceturksni un šī gada pirmo ceturksni tiks skaitīti kopā. Tad kļūs zināms, kuri aprīlī saņems balvas.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi **Daina Skribane**.

Risinājumu gaidām līdz **14. janvārim**.

Horizontāli 1.Grāmatu izdevniecība Rīgā. 3.Zviedru kinorežisora I.Bergmaņa (1918–2007) filma *Smaidis vasaras...* 5.Amerikāņu rakstnieces M.Mičelas (1900–1949) romāns *Vējiem ...* 7.14.gs. kravas kuģis. 8.Kannu kinofestivāla balva ... *palmas zars*. 12.Spurdze. 13.Improvizēta dziedāšana bez vārdiem džežā. 14.Sausi labības augu stiebrī. 15.Būvējami objekti. 17.Lapu koks, Kanādas nacionālais simbols. 19.Retas, arī skrajās (novec.). 21.Krievu rakstnieka A.Tolstoja (1893–1945) triloģija ... *ceļi*. 22.Palīgiekārtā stellēs auduma raksta veidošanai. 26.Franču grafiķis (1908–1982). 27.Plašs bezmežu līdzenums ar sausām vasarām. 28.Doma, iecere. 29.Latviešu aktieris, režisors (1917–2015). 31.Neliels, pelēks zvirbuļveidīgo kārtas putns. 33.Skandināvu mitoloģijā – medību un slēpošanas dieviete. 35.Vācu rakstnieka F.Šillera (1759–1805) drāma *Vilhelms...* 36.Medicinā – pārtraukt slimību ar efektīvu, ātru ārstēšanu. 37.Kāršu spēle, kurā jāsavāc 21 punkts. 38.Ratu apmale. 39.Tēls dāņu rakstnieka H.K.Andersena (1805–1875) pasākā *Meža gulbji*.

Vertikāli.

1.Latviešu safīriķa A.Ruberta (1893–1960) pseidonīms. 2.Glīta, skaista (sar.). 3.Diennakts daļa. 4.Amerikāņu rakstnieka Dž.Londona (1876–1916) romāns *Mārtins...* 5.Tādas, kas nemaksā dārgi. 6.Apdzīvota vieta Rūjienas novadā. 9.Itāļu arhitekts (1697–1751), autors Trevi strūklakai Romas. 10.Dzīvnieka pēdas, ko klāj apmatojums. 11.Periodiski applūstoši pazeminājumi, periodiski applūstošas purvainas pļavas. 15.Pilsēta Beļģijā, slavena ar mežģiņu darināšanu (knipeļšanu). 16.Popgrupas *Bīti* dalībnieks (dz. 1940). 17.Atbalstam paredzētas nūjas, spieķi. 18.Laikraksts. 19.Veikli, žigli. 20.Ungāru komponista I.Kalmāna (1882–1953) operete. 23.Ādas saistaudu slānis, kas atrodas zem epidermas. 24.Neliela siļķu sugas jūras zivs. 25.Sporta apavi. 29.Pātaga, arī žagars (sar.). 30.Pagasta centrs Saldus novadā. 31.Plakans, garens, vienā galā sašaurināts darba rīks (kā šķelšanai). 32.Nodēdēta zaru slotas atlikusi daļa (apv.). 33.Zviedru rakstnieka A.Strindberga (1849–1912) drāma *Sapņu ...* 34.Antonīms vārdam *ieeja*.

Pareizā atbilde: DATORGRAFIKA.

Atbildes

Horizontāli. 1.Dēka. 7.Šoks. 9.Lauri. 10.Bordo. 11.Sāga. 13.Basmati. 15.Sāgo. 17.Šerpa. 21.Aplis. 23.Valkīra. 24.Sers. 25.Gāte. 26.Trupa. 27.Anaša. 28.Peru. 31.Sils. 33.Grafiķis. 34.Hifas. 35.Mieži. 38.Tece. 40.Alsnis. 43.Mist. 45.Reins. 46.Kāres. 47.Sāls. 48.Aile.

Vertikāli. 1.Dons. 2.Alba. 3.Kulba. 4.Šīks. 5.Abra. 6.Irsis. 7.Šovs. 8.Sabo. 12.Ādere. 14.Mārks. 16.Grimt. 18.Pustula. 19.Kaupers. 20.Hronika. 22.Pagasti. 29.Elite. 30. Ofiss. 32.Ložas. 36.Tacis. 37.Astri. 38.Tops. 39.Eirs. 41.Kase. 42.Niks. 43.Misa. 44.Tāme.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Gunta Vāciete, Bruno Mekšs, Alma Bredovska, Velta Višņevska, Velta Višņevska, Ojārs Silkans, Gunta Grundmane.

Atmiņjumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemietiet redakcijas vēstulju kastītē!

Uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu *Akcents*.

LABSAJŪTAI

Lai ziemas vējš nenodara pāri ādai

Ieva Elstina, ķermeņa bāra Soul ipašniece, kosmetoloģe

Mainoties gadalaikiem, mainās gan tas, kā gērbjamies, gan tas, kādus kosmētiskos līdzekļus lietojam. Lai arī ziemā saglabātu starojošu un veselīgu ādu, jāuzmanās no vēja un sala, no straujas temperatūras maiņas. Ādu mitrināt ir ļoti svarīgi, īpaši tāpēc, ka papildus to sausina apkures gaiss, bet jāņem vērā, ka krēms uz sejas jāuzklāj vismaz stundu pirms došanās ārā, lai tas paspētu iesūkties. Citādi vējš un aukstums mitrajai sejai var nodarīt pāri. Vislabāk lietot kārtīgi barojošus krēmus, lai ādu neapsaldē-

tu. Īpaši tas ir svarīgi, ja plānots laukā uzturēties ilgāk. Barojošs krēms izveidos taukainu aizsargkārtu, kas ādu pasargās. Zem sejas krēma var lietot serumus, kas būs laba papildu kopšana.

Ļoti noderīgi ir ziemā lietot sejas maskas. Tās piedāvā ne tikai skaistumkopšanas kabineti, bet ir arī nopērkamas un ērti lietojamas mājās. Īpaša uzmanība jāpievērš sausai ādai, jo šis tips aukstā vējā cieš visvairāk. Kā papildu aizsardzība kalpos dekoratīvā kosmētika – tonālie krēmi un pulveri.

Ja āda no vēja un sala tomēr cietusi, tā var kļūt ļoti sausa, lobīties. Tad obligāti vajag sasmērēt ar barojošu krēmu, var lietot nomierinošu masku. Labāk tādu, kas nav jānomazgā, piemēram, auduma masku, kas piesūcināta ar labajām vielām. To pēc lietošanas noņem un atlikušo mitru-

mu iemasē ādā. Nevajadzētu aizrauties ar paštaisītām maskām, jo nav zināms, kā seja reaģēs. Vienīgais, ko varētu pielaut, ir alveja, kuras mīkstumu var iemasēt ādā. Bet nevajadzētu berzt vai izmantot skrubbjus.

Vējš ļoti bojā arī lūpas, tāpēc ziemā vislabāk lietot biežākus un barojošākus balzamus un centies lūpas neaplaizīt. Tāpat jāatceras šo balzamu uzklāt uz nakti, lai sasprēgājusī āda var dzīt un atveseļoties.

Ādai patīks, ja to pie speciālista palutinās ar kādu dziļās mitrināšanas vai vitamīnu sejas procedūru. Un nevajag aizmirst par saules aizsargkrēmu, pietiekamu ūdens daudzumu un vitamīniem uzturā, jo, lai āda būtu skaista, tai vajag ne tikai pareizu kopšanu, bet arī sabalansētu uzturu.

MĀJDZĪVNIKAM

Moderna radiosēta vai parasts govju gans?

Divu liela un vidēja auguma suņu saimnieks no privātmājas Kuldīgā interesējas, vai vērts iegādāties radiosētu – slēptu teritorijas nožogojuma un kontroles sistēmu, kas palīdz dzīvniekam saprast savu vietu sētā vai piemājas dārzā.

Dzirdētas atšķirīgas atsauksmes. Vieni to novērtē atzinīgi, citi konstatējuši dažādas vainas: mitrumā sabojājas, nevar nomainīt baterijas, suns tik un tā pamanās aizskriet prom, turklāt ierīce ir dārga – no 70 eiro (akcijas cena internetā, bet par tik zemu vienmēr ir izpirkts) līdz 500.

Sarmīte Šisere, kinoloģe, Ventspils suņu skolas un mājdzīvnieku viesnīcas vadītāja

– Nevar tā vērtēt: der vai neder. Situācijas ir dažādas, tāpat suņu raksturs. Radiosēta ir tikai palīgierīce, un saimniekam dzīvnieks tāpat jāmāca un tam jāierāda, kur ir teritorija, ko patvarīgi atstāt nedrīkst. Ierobežojošā sistēma var palīdzēt impulsīvos gadījumos, kad tas nespēj pārvarēt kādu instinktu vai ārēju apstākļu izraisītu vēlmi bēgt, bet pirms tam jāiemāca, ka tāda ir. Jāņem vērā, cik liela vieta jāierobežo. Ja zemē ieraktais radiosētas vads pārtrūkst (tas ir trausls, to var nopostīt kurmji, žurkas), tad var gadīties, ka jāizrok visā garumā, jo pārrāvuma vietu neredz un nav tādu detektoru, kas to noteiktu.

Es ieteiktu lauksaimniecības elektrisko ganu – tādu, ko izmanto aitu un govju ganībās. Tas ir lētākais, iedarbīgākais un ilgstošākais veids. Stiepli

(vislabāk plato) apvelk apkārt sētai un tik bieži, lai suns, mēģinot izlauzties, dabūtu strāvas sitienu. Diez vai otrreiz mēģinās. Kāda suņa saimniece tādu ierīkoja, lai nosargātu savu daiļdārzu. Pirms tam mīlulim patika tur iet parakāties un citādi to apskādēt, bet nu jau divus gadus gans nav bijis jāieslēdz, jo suns ātri iemācījās, ka tur iet nedrīkst. Lai strāvas sitienu nedabūtu garāmgājēji, nejaūši vai tišuprāt pieskaroties žogam, stiepli ierīko iekšpusē netālu no tā.

Radiosētas mīnuss: lielie, arī vidējie suņi ieskrienoties un ar lēcieni tai var tikt pāri, taču atpakaļ nenāks, jo atcerēsies trako sitienu.

Gan ar radiosētu, gan elektrisko ganu suns jāiepazīstina. Jāpieved pamazām klāt, turklāt pavadā. Jāļauj saņemt strāvas triecienu, vienlaikus mācot: iesi tālāk, būs daudz briesmīgāk. Pavada vajadzīga tāpēc, lai suni pieturētu, jo tas var krist panikā. Pēc tam piegājienā atkārtoti citā vietā, un dzīvnieks jau būs ievērojis plato, elektrisko lenti un sāks saprast, ka labāk klāt tai neiet.

VIRTUVĒ

Janvāra izaicinājums

Katrīna Spuleniece-Aišpūre, uztura speciāliste

Kā ik janvāri biedrība Dzīvnieku brīvība aicina cilvēkus padomāt par uzturu un met izaicinājumu vismaz šomēnes izvēlēties vegānas vai veģetāras maltītes.

Akcija *Neapēd zemesloņi* pievērš uzmanību industriālās lopkopības ietekmei uz klimata pārmaiņām un e-pastā sniedz interesantas, iedvesmojošas augu valsts receptes.

Tā ir iespēja uzturu dažādot, jo nav noslēpums, ka pārmērīgs gaļas patēriņš var novest pie sirds un asinsvadu sistēmas un onkoloģiskajām slimībām. Turklāt ne vienmēr tiek ēsta gaļa, bet gan tās izstrādājumi, kā desas, pusfabrikāti, konservi, kuros ir daudz sāls, tauku un pārtikas piedevu.

Tas nenozīmē, ka visiem jāizvēlas veģetārs vai vegāniskais dzīvesveids, tomēr ir vērts smelties idejas, ko pagatavot no augiem, un vismaz dažas reizes nedēļā celt galdā ēdienu bez gaļas. Tā var iepazīt jaunas garšas un pagatavošanas veidus, uzlabot ve-

selību un darīt labu mūsu planētai. Protams, svarīgi ēst sezonāli, jo pārtikt tikai no ievestajiem dārzeņiem un eksotiskajiem augļiem arī nav planētai draudzīgi. Ziemā jāēd mūsu pašu saknes, kā burkāni, kāļi, rāceņi, selerija, kartupeļi. Labi ir saglabājušies kāposti, ķirbji, jātukšo arī saldētavas. Sātīgumu ēdienam dod pākšaugi un sēnes. Našoties var ar medu, saldētām ogām, žāvētiem augļiem, pašu gatavotiem gardumiem, kuros var pielikt mazāk cukura un taukvielu, pievienot pilngraudu miltus. Jābūt tikai vēlmei un izdomai.

CEPTI ZIEDKĀPOSTI AR MELNĀJĀM LĒCĀM UN DATELĒM

Vajadzēs: ziedkāpostu galviņu, 2 ēd.k. olīveļļas, garšvielas (čili pulveri, maltu kuminu, maltu ingveru, kanēli), 100 g melno lēcu, sāli, 1 ēd.k. riekstu eļļas, sarkano sīpolu, desmit dateles, pētersīļus, 50 g spinātu, 1 tēj.k. medus, ½ ēd.k. tahīni pastas, ½ laima sulas.

Kā pagatavot. Sakarsē cepeškrāsnī līdz 220 grādiem. Ziedkāposta rozītes sadala, sajauc ar olīveļļu un garšvielām. Cepamo pannu izklāj ar cepamo papīru, puķkāpostus liek vienā slānī un cep 15–20 minūtes, līdz tie nedaudz apbrūnē. Uzvāra litru ūdens ar sāli, liek iekšā lēcas un vāra, līdz gatavas, bet nav pārvārītas. Nokāš, atdzesē un sajauc ar riekstu eļļu. Pagatavo mērci – bļodiņā ar dakšīņu sajauc medu, tahīni pastu un laima sulu. Ziedkāpostus samaisa ar mērci. Pievieno zaļumus, sakapātus sīpolus, sagrieztas

dateles, spinātus. Ja nav pieejami šie zaļumi, var lietot citus, piemēram, pašu izdīdētās kreses vai sinepes. Uz šķīvja kārtu lēcas, virsū liek puķkāpostus ar piedevām.

HUMUSS AR PAPRIKU

Vajadzēs: bundziņu konservētu turku zirņu (var arī pašu vārītus zirņus), 2 ķiploka daiviņas, 2 ēd.k. citronu sulas, 1 ēd.k. tahīni pastas (var lietot apgrauzdētas sezama sēkliņas), papriku (var pievienot citu dārzeņi – šķēļi ķirbja vai tā biezeni), sāli un maltus melnos piparus, 4 ēd.k. olīveļļas. **Kā pagatavot.** Paprikai izņem sēklotni, sagriež divās daļās, liek uz plāts, kas izklāta ar cepampapīru, un 15 minūtes cep krāsnī, kas iepriekš uzkaršēta līdz 200 grādiem. Tad nedaudz atdzesē un noloba miziņu. Zirņiem nolej šķidrums. Visas sastāvdaļas

sablendē krēmīgā masā. Pasniedz ar dārzeņiem vai ziež uz maizes.

ČIA SĒKLU PUDIŅŠ AR OGĀM

Vajadzēs: 8 ēdamkarotes čia sēklu, 2 glāzes mandeļu piena vai cita augu piena, ja nelieto govju piena produktus, 2 lielus banānus, ogas, augļus pēc patikas **Kā pagatavot.** Iepriekšējā vakarā nomizo banānus un ar dakšīņu saspaida, sajauc ar čia sēklīm, pielej mandeļu vai citu pienu un samaisa. Sadala porcijās, pārsezd un uz nakti noliek vēsumā uzbriest. No rīta pudiņu grezno ar ogām un augļiem pēc patikas. Te ļoti var izmantot ogu krājumus saldētavā. Šādu pudiņu var pagatavot arī bez banāna, sēklas uzbriedinot pienā. Saldumam var pielikt medu.

AKTĪVAM DZĪVESVEIDAM

Vēlies kāpt uz slēpēm, bet baidies?

Sagatavoja Inta Jansone

Dažviet sniegs turas, un brīvajās dienās varbūt izdodas paslēpot, bet ar ko sākt?

TO VAR VISI

Slēpot var iemācīties jebkurš. Sportiski cilvēki to izdara ātrāk, bet prieku beigās gūst visi. Visvairāk tiek noslogoti kāju muskuļi, kā arī vēdera un muguras muskulatūra. Slēpot samērīgā devā ir ieteicams jebkurai veselam cilvēkam. Distanču slēpošana iespējama dažādā līmenī: veselības, fitnesa un sporta. Šīm kustībām ir ciklisks raksturs. Tās notiek vienlaikus vairākās locītavās, ir

saistītas un pakļautas noteiktai secībai. Visiem slēpošanas veidiem kopīga ir slīdēšana, atgrūdiens ar slēpi un atgrūdiens ar nūjām.

APĢĒRBS

Ieteicama termoveļa, slēpošanas bikses un jaka, džemperis, cimdi (ne vilnas, jo tie samirkst), cepure, šalle. Svarīgi novērtēt laikapstākļus – pārāk silti saģērbtam būs grūti kustēties.

KALNOS JĀBŪT ĶIVEREI

Kalnu slēpošanā gadās kritieni un galvai vienmēr jābūt drošībā. Ieteicams vilkt plānu cepuri, jo ķivere pati kalpo kā silta cepure. Vislabāk lietot speciālās slēpošanas zeķes (tās ir siltas un piemērotas slēpjābakiem); ja tādu nav, tad parastās un vēl plānas vilnas zeķes.

PĀRDOD

SIA Vēvers pārdod priedes skaidu kuri-nāmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena: 130 eiro. Tāl. 26651831.

Pārdod kokskaidu **BRIKETES**, 120 EUR/t + piegāde. Tāl. 28196838.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar visu piegādi Kuldīgā tikai 128,80 eiro par paleti. Tāl. 20331463.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tāl. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tāl. 26544462.

SIA **AJG plus** – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tāl. 29399939.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tāl. 29249578.

Sausu **MALKU**. Tāl. 29254530.

Pārdod sausu **MALKU** maisos. Tāl. 27811870.

VAJADŽĪGI

SIA **Balza** (41203014061), atsākot darbu, vajadzīgi **STRĀDNIEKI** pie kokapstrādes līnijām. Alga, sākot ar 3 EUR/stunda. Tāl. 29235649.

W SVEASKOG
BEZ MAKSAS attīra no krūmiem laukus un citas aizaugušas platības.
PĒRK zarus, cirsma atlikumus, šķeldojamo materiālu.
☎ 25 622 293 (Āris)

18. janvārī no 10.00 līdz 13.00 Kuldīgā, Mārtiņzālē,

DONORU DIENA.

Līdzī jāņem pase, donora apliecība, bankas konta nr. Būsim uzmanīgi, ievērosim distanci!

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tāl. 20294598.

Uzpērkam nogrieztus dabīgos **MATUS** astēs par labu cenu. Minimālais garums: 35 cm. Tāl. 24915507.

GRĀMATAS. Tāl. 22721881.

DAŽĀDI

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tāl. 29705025.

SIA **Energoparks** piedāvā kravas auto **ELEKTRIĶA/DIAGNOSTIĶA** pakalpojumus. Sīkāka informācija pa tāl. 25184808.

SIA **Energoparks** veic **APAUGUMA** tīrīšanu ar kniebējeksikatoru. Tāl. 28813110.

Ātri un lēti ierīko **DZIĻURBUMU**. Tāl. 29605105, 28205914.

Viss par reklāmu
Kurzemniekā!
Tālrunis 63324881.

SIA LATEIRA

■ **Pērk cirsma, meža īpašumus.**

■ Pērk ozola un oša kamīnmalku (3m): mežā, pie ceļa vai ražotnē.

■ Palīdz noformēt dokumentus.

■ Veic cirsma stigošanu, dastošanu, novērtēšanu.

☎ 27030802 (īpašumi, cirsma), 29997742 (kamīnmalka),
✉ info@lateira.lv.

LĪDZJŪTĪBAS

*Cilvēka dzīvei ir zvaigznes gājums –
Tā iemirdzas un nodziest.*

Paliek klusums, neizteikti vārdi.

/I. Auziņš./

Visdziļākā līdzjūtība Austrai, mūsu zaudējot.

Ventavieši un diriģente

Lai balta saule,

Zaļa zāle

Un viegla zeme

Smiltājā!

/V. Kokle-Līviņa./

Izsakām līdzjūtību Dainuītei Bērziņai un tuviniekiem, māmiņu smiltājā pavadot.

SIA **Kuldīgas PVAC** kolektīvs

Tuvs cilvēks neaiziet,

Viņš tikai pārstāj līdzās būt...

/S. Kaldupe./

Izsakām līdzjūtību Dainuītei Bērziņai, no mammas atvadoties.

Kaimiņi Raidstacijā

Kad viss būs apsnidzis,

Es baltā meža svētnīcā iešu,

*Vēl vienu zvaigžņu sauju lūgšu ziemas
pusnaktij.*

/S. Kaldupe./

Jūtam līdzī Daidrai Krūmiņai, dzīvesdraugu mūžībā pavadot.

Inga, Kristīne, Edgars ar ģimenēm

Lai sapnis balts viņas dvēseli aijā

*Un klusais miers ar saviem spārnēm
sedz.*

/Ā. Elksne./

Izsakām līdzjūtību Dacei Pušilovai un ģimenei, mammu mūžības ceļā pavadot.

Bijušie kolēģi Snēpeles pamatskolā

Vakarzvaigzne mirgo klusi,

Sirds nu mieru atradusi.

/A. Lūsis./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Līgitai Vihmanei, mammiņai mūžībā pavadot.

Balzas kolektīvs

Skumju brīdī esam kopā ar Guntu Tomsoni un viņas tuviniekiem, no vīra ILMĀRA atvadoties.

Annaīna un Sarmīte

Saņem, labā Zemes mātē,

Vienu sirmu māmuliņi,

Apsedz viņu silti, silti

Savām smilšu villainēm.

/T. dz./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību un skumju brīdī esam kopā ar ERNAS ANŠEVSKAS tuviniekiem, viņu smilšu kalniņā pavadot.

Varavīksnes audējas

Lai balta saule,

Zaļa zāle

Un viegla zeme

Smiltājā!

/V. Kokle-Līviņa./

Izsakām līdzjūtību Viesturam Zvidrim, māmuļu aizsaulē pavadot.

ZS 45. KNB personāls

FINANSES

Kā vairāk ietaupīt?

Jaunajā gadā vairums apņemas sākt kādu nodarbi, tostarp censties ietaupīt naudu.

JA PIRKUMS SVARĪGS, MEKLĒ LABU

Atcerieties parunu *Skopais maksā divreiz*, jo, piemēram, labi apavi kalpos ilgāk!

NEPĒRC TO, KAS ĀTRI BOJĀJAS

Jūs iepērkat produktus nedēļai, un veikalā kārojas daudz kas. Stop! Daļa sabojāsies vēl pirms tam, kad paspēsiet to pagatavot. Salāti kastītē – jau pēc trīs dienām. Pirkat uzreiz 50 kg kartupeļu, kā to darīja vecmāmiņa, ir jēga tad, ja ir vieta, kur glabāt. Citādi, kamēr ēdat griķus vai rīsus, kartupeļi izdīgs un kļūs mīksti.

IEPĒRCIES PIE MAZAJIEM UZŅĒMĒJIEM

Bieži vien mazāku pilsētu veikalos (īpaši tirgos) var atrast neparastu keramiku, vietējo dizaineru drēbes un rotas, zāļu tējas vai mazo brūvētavu alkoholu, un tas nemaz nav sliktāks kā Rīgā, ir pat lētāks. Un arī tad, ja rokdarbi tiek pārdoti internetā, meistars no mazpilsētas, visticamāk, par darbu lūgs mazāku samaksu.

MĀCI VECĀKAJIEM LIETOT INTERNETU

Pensionāriem vieglāk samaksāt komisiju, rēķinus

maksājot klātienē, nevis darīt to tiešsaistē vai par pensijas piegādi maksāt skaidrā naudā, nevis lietot maksājumu karti. Mēģiniet paskaidrot, cik viņi gadā ietaupīs, ja tomēr iemācīsies dažas lietas darīt internetā!

PIERAKSTI IZDEVUMUS

Kad redzēsiet, ka divu nedēļu laikā picas piegādei uz mājām iztērēts ap 100 eiro un tikpat maksā jauna mikroviļņu krāsns, tas palīdzēs izvērtēt prioritātes.

MEKLĒ IZDEVĪGĀKU TARIFU

Kas jums vajadzīgs vairāk: neierobežots zvanu minūšu skaits vai neierobežots mobilais internets? Varbūt visu laiku zvanāt tantei uz Ameriku? Nebaidieties telefona operatoru mainīt, ja pašreizējais piedāvā mazāk izdevīgus noteikumus! Tas pats attiecas uz banku.

AUTOMATIZĒ MAKSĀJUMUS

Ja neesat akurāts cilvēks, laiku pa laikam varat aizmirst samaksāt par komunālajiem pakalpojumiem, internetu vai kredītu. Norēķinu automatizācija pasargās no soda naudas par kavējumiem.

Sagatavoja **Inta Jansone**

Lasi mūs arī internetā:
[www.kurzemnieks.lv!](http://www.kurzemnieks.lv)

Cik maksās zvans uz Lielbritāniju

Kopš janvāra uz Lielbritāniju neattiecas Eiropas Savienības (ES) viesabonēšanas režīms viesabonē kā mājās. Tas nozīmē, ka mobilo sakaru operatori var noteikt arī augstāku tarifu vai turpināt pašreizējo. Atrodoties Lielbritānijā, patērētais datu apjoms netiks ieskaitīts ES kopējā apjomā.

Vienlaikus fiksēto un mobilo sakaru operatoriem nav obligāti jāievēro mazumtirdzniecības tarifa griezti starptautiskajiem zvaniem uz Lielbritāniju. Līdz šim, no Latvijas zvanot uz šo valsti, lietotājs maksāja ne vairāk kā 0,19 eiro par minūti un 0,06 eiro – par īsziņu bez PVN.

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (SPRK) aicina tos, kuri plāno doties uz Lielbritāniju vai telefoniski tur sazināties ar adresātiem, iepazīt sava operatora tarifu izsūkumiem uz Lielbritāniju un

viesabonēšanai, atrodoties tur.

Skaidro SPRK tirgus analīzes nodaļas galvenais tirgus un tarifu eksperts Māris Sirmāis: „Lai gan situācija mainījies, Latvijas mobilo sakaru operatori var turpināt tarifu *viesabonē kā mājās* vai arī noteikt citus. Taču lietotāji par maiņu jābrīdina vismaz mēnesi iepriekš. Šobrīd redzam, ka mūsu mobilo sakaru operatoru pieeja ir dažāda. Daļa nosaka jaunu maksu, bet daļa saglabā.” Ja operatori izvēlas turpināt tarifu *viesabonē kā mājās*, lietotāja patērētais datu apjoms, atrodoties Lielbritānijā, netiek ieskaitīts kopējā apjomā, ko viņš drīkst izmantot viesabonēšanas laikā, atrodoties ES. Eiropā režīms *viesabonē kā mājās* ļauj ceļot un par zvaniem, īsziņām un datu izmantošanu maksāt tādu pašu cenu kā mājās, un tas ir spēkā jau kopš 2017. gada 15. maija.

INTERESANTI

Pirkstu mitrums

Birmingemas universitātes pētnieki Lielbritānijā noskaidrojuši, ka cilvēku pirkstu galos ir pašregulējošs mitrinošs mehānisms, kas uzlabo saķeri. Līdzīgi epidermāli veidojumi ir arī primātiem. Tas, ko pazīstam kā pirkstu nospiedumus, ir ādas sabiezējums ar lielāku sviedru dziedzeru blīvumu nekā citur ķermenī. Mūsu pirkstu mitrums palīdz noturēt rokās objektus, piemēram, viedtālrunus, var kalpot kā paraugs protēžu izgatavošanā, robotu un virtuālās realitātes veidošanā. Pirkstu spilventiņu spēja automātiski pielāgot nepieciešamo mitruma līmeni aizskaramajai virsmai – stiklam, audumam, kokam utt. – ir devusi priekšroku ne tikai cilvēkiem, bet evolucionāri arī primātiem, piemēram, sausus un mitros laikapstākļos tiem veidojas labāka saķere ar virsmām nekā lāčiem, kaķveidīgajiem un citiem, kas rāpjas kokos.

SEN

Studē ateismu

Alsungas strādnieku ciematā un kolhozā *Alsunga* partijas pirmorganizācijas vadībā (sekretārs b. Garokalns) darbojas ateistisko jautājumu studēšanas pulciņš. Tajā ir 15 dalībnieku – ciemata iedzīvotāji un kolhoza ļaudis. Pagājušā gada rudenī pulciņš sāka regulāras nodarbības, kuras vada b. Rācenājs. Klausītāji pārrunājuši interesantus tematus *Divi pasaules uzskati, Zinātnes varenība un reliģijas bezspēcība, Zinātne un komunisma celtniecība* un vairākus citus. Minētā pulciņa dalībnieki ne tikai paši mācās, bet arī aktīvi piedalās dažādos pasākumos. Ar viņu līdzdalību ciematā organizētas padomju tradīcijas: pilngadības svētki, bērnu svētki, mirušo piemiņas dienas, apbedīšana un citas. Arī turpmāk iecerēti vairāki interesanti pasākumi – vakars par antireliģisku tēmu, ciemata bibliotēkā iekārtos standus ar attiecīgiem materiāliem, nolasīs lekcijas kultūras namā.

Ateistisko jautājumu studēšanas pulciņš paredz veikt kopējus pasākumus ar Alsungas vidusskolas antireliģisko pulciņu, kas strādā skolotāju b. Garānes un Jansones vadībā. Arī šis pulciņš darbojas rosīgi. Notikusi jautājumu un atbilžu pēcpusdienu. Uz jautājumiem atbildēja paši pulciņa dalībnieki. Darbs antireliģisko jautājumu pulciņos izraisījis to dalībniekos lielu interesi.

Padomju Dzimtene 1963. gada 10. janvārī

Skatītāju pateicība novadniecei

„Cilvēki iedalās divās grupās: vieni mūsu darbu novērtē un ir pateicīgi, taču daļa ir pilnīgi pretēja,” saka *Panorāmas* skatītāju egles saņēmēja, kuldīdzniece Anita Ābula.

Viņa sešus gadus strādā Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā Jelgavā un tagad apgūst kardioloģiju Rīgas Stradiņa universitātes Reģionālās studiju fakultātē. Vairākiem mediķiem eglītes dāvinātas kā pateicība par darbu pandēmijas laikā. Anitu izvirzījis Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Zemgales reģionālā centra vadītājs Dmitrijs Sergejevs.

A.Ābula secina: „Pēdējā gadā mainījies ļoti daudz, tostarp aizsarglīdzekļi un procedūra, ko ievērojam. Agrāk pie pacienta devāmies kā parasti, tagad mums ir aizsargmaskas, aizsargtērpi, jāievēro pareiza noģērbšanās pēc izsaukumiem. Otrā viļņa laikā maskas jānēsā visu laiku – arī ārpus izsaukumiem visā dežūrā.

Mums ir ierobežotāka saziņa ar kolēģiem, nenotiek praktiskie treniņi.”

Darbā pieredzētas dažādas situācijas – ir gadījies, ka cilvēki pret drošības noteikumiem izturas nievājoši: „Daļa slimības nopietnībai netic, atsakās vilkt masku, un tas rada grūtības. Īpaši tad, kad mums jāuzdod epidemioloģiskie jautājumi, lai noskaidrotu svarīgu informāciju, taču cilvēks nesadarbojas. Katrs jauns kovida slimnieks stacionārā nozīmē to, ka citam pacientam palīdzība var tikt atteikta. Tieši tāpēc masku valkāšana, atstatuma ievērošana un pārējie noteikumi ir būtiski.”

Arī par vakcinām cilvēkiem ir dažādas versijas. Tomēr A.Ābula atgādina, ka agrāk tās tapa ilgāk tieši naudas un citu resursu trūkuma dēļ, taču

šobrīd visa pasaule mobilizējusies cīņai pret vienu vīrusu, un tas izstrādes tempu veicinājis. „Tā ir pārbaudīta, un tieši vakcīna varētu palīdzēt mums epidemioloģisko situāciju uzlabot. Esmu saņēmusi pirmo vakcīnu, un līdzīgi kā difterijas potei sākumā bija stīvums un smagums rokā, taču pēc divām dienām tas pāriet. Pēc noteikta laika jāsaņem otrā deva.”

Topošā kardioloģe uzsver, ka arī pēc kovida apturēšanas mediķiem darba būs daudz: „Visi fokusējas uz vienu slimību, bet arī pārējās nekur nav pazudušas. Noteikti būs jācīnās ar ielaistām vainām, audzējiem un citām veselības problēmām, kas tagad netiek novērstas.”

Elisa Rudzīte
Anitas Ābulas arhīva foto

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Jelgavas darbiniece, kuldīdzniece Anita Ābula stāsta, ka medicīnā strādājošajiem šis ir grūts laiks, tāpēc liels prieks saņemt *Panorāmas* skatītāju pateicības egli.

Izvirzīta Dejas balvai

„Burvīgas ziņas – ar izrādi *Stāsts par Klāru un Riekstkodi* esam nominēti Dejas balvas kategorijā *Dejas iestudējums bērniem un jauniešiem!*” tā feisbukā priecīgi vēsta mūsu novadniece, horeogrāfe Gunta Liepiņa-Millere.

8. janvārī Kultūras ministrijas tiešsaistes konferencē pasludināti nacionālās nozīmes apbalvojuma – Dejas balvas – pretendenti 12 grupās un mūža balvas saņēmēji: pedagoģe, horeogrāfe un Deju svētku virsvadītāja Ingrida Edīte Saulīte un baletdejojātājs, pedagogs Haralds Ritenbergs.

Kategorijā *Dejas iestudējums bērniem un jauniešiem* balva tiks pasniegta pirmoreiz. *Stāsts par Klāru un Riekstkodi* ir multimedāla izrāde, kas iepazīstina ar baleta *Riekstkodis* modernizētu versiju. Tajā izmantota klasiskās un laikmetīgās dejas sintēze, kā arī jauns skatījums uz galveno

Aina no izrādes *Stāsts par Klāru un Riekstkodi*.

varoņu Klāras un Riekstkoža piedzīvojumiem. Mūsdienā meitene ar vecākiem brauc automašīnā un, šķirto līdzīgu paņemto grāmatu, iztēlē izdzīvo pasaku par Riekstkodi. Izrādes producenti – *TS Dance Academy*, horeogrāfi – Tālis Sils

un G.Liepiņa-Millere. Balvai izvirzīti dažāda formāta notikumi, klasiskajā un laikmetīgajā dejā atsevišķi izcelti arī horeogrāfi un dejojātāji. Visās kategorijās skatīts veikums divos gados. Laureāti saņems naudas balvu un

mākslinieces Gintas Grūbes veidotu statueti. Apbalvošanu rīko Latvijas Dejas informācijas centrs kopā ar Kultūras ministriju.

Jana Sūruma
TS Dance Academy arhīva foto

Vēl var nobalsot par labāko pastnieku

Latvijas Pasts (LP) desmito reizi rīko konkursu *Mans pastnieks*, lai katrā reģionā godinātu to pastnieku un nodaļas operatoru, kuru klienti atzinuši par precīzāko, zinošāko un izpalīdzīgāko.

Lai nosauktu savu labāko pasta darbinieku, LP aicina ikvienu klientu vēl līdz 31. janvārim anketu iesniegt tiešsaistē (<http://anketa.pasts.lv/>) vai arī nosūtīt pa pastu ar jau samaksātu piegādi – drukātās ir ievietotas visos *Laikrakstu un žurnālu abonēšanas katalogos 2021. gadam*, kas pastkastītēs bez maksas tika piegādāti pirms abonēšanas kampaņas pērn oktobrī.